Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1373 — ՇԱԲԱԹ 30 ՅՈՒԼԻՍ 1888 (Ն. Տ.) 11 ՕԳՈՍՏՈՍ 1888 — 3 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1305

20 ՓԱՐԱ

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه ده نورادونكيان خاننده ارەولك
غزته سی اداره سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան	դահեկան արծաթ		160
» » վեցամսեայ	»		80
» » եռամսեայ	»		40
Գաւառաց » եւ օտարական թղթատարով տարեկան			240
Գաւառաց համար եւ օտարական թղթատարով վեցամսեայ			120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք		58
» » վեցամսեայ	»		26

[illegible] յօդուածոց համար [illegible] Տնօրէնութեան վրայ է [illegible] գրուած նամակ կամ գրութիւն [illegible]

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 30 ՅՈՒԼԻՍ, 1888

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԿՐԹԱԿԱՆ ԽԵՂՃՈՒԹԻՒՆ

Մեր կրթական գործ, ազգային գործոց ամենէն կենսականը, տարեկան շրջան մ'եւս բոլորեց. Մեր իմացական արտ, ազգային ագարակին ամենէն աւելի արգիւնաւոր մասն, իւր տարեկան հունձքը տուաւ վերստին. Այլ ի՛նչ հունձք, Տէ՛ր Աստուած. կարծես թէ Թուրքիոյ այլ եւ այլ կողմերը տիրող Երաշտութիւնը՝ բնական կամ գերբնական օրինաց անիմանալի գործողութեամբ մը՝ հակահարուած մ'ունեցած լինի Կ. Պոլսոյ Թաղային վարժարանաց վրայ. 1888 տարւոյ հունձքը պատրանք մ'է, յաւելում մ'է ազգային ժամանակակից պատրանաց երկա՜ր շարքին վրայ.

Լրագրոյս երրորդ երեսին մէջ իւր գրական յօդուածներով փայլող գրիչ մը, որ զանազան ծածկանուններու տակ համեստօրէն կը սքօղէ, ինչպէս ժամանակէ մ'ի վեր այլ և այլ առիթներով հինգշաբթի աւուր թուոյն մէջ ալ հակիրճ ակնարկներ ըրած էր կրթական կարգ մը իրողութեանց վրայ. Մինչ Կ. Պոլսոյ Թաղային վարժարանաց վիճակին ամեն անաչառ քննադատ դժգոհութեան իրաւացի պատճառներ կը գտնէ ամեն ժամանակէ աւելի, ձանձրալի միօրինակութեամբ մը՝ յետ ամեն տարւոյ քննութեանց՝ պաշտօնապէս նպաստաւոր վկայութիւնք կը տրուէն այդ վարժարանաց վիճակին վրայ. Այս իրողութիւն կը հարկադրէ զմեզ՝ յանուն ճշմարտութեան խիստ բացատրութիւն մը գործածելով՝ ըսելու թէ այս տարեկան քննութիւնք՝ ըստ մեծի մասին՝ պարզապէս խաբէութիւն մ'են. Ի՞նչպէս կարելի է որ տարին տասն երկու ամիս դասատուներու և դասախօսական եղանակներու անընդհատ փոփոխութեամբ, թոշակներու անվճարութեամբ և Թաղական ու դպրոցական անկարգութեամբ կամ անկարգապահութեամբ տառապող տասայտող Թաղեր ամավերջի քննութեանց օրն յանկարծ փայլուն շողշողուն վիճակ մը կը ստանան. Եղած քննութիւնք աւելի նպատակ ունին Թաղեցւոց աչքին փոշի նետել քան անկեղծ ոգւով յերեւան բերել Թաղի մը դպրոցին համար վատնուած դրամոց գործածութեան եղանակն և արդիւնքն. Ահա այս կը համոզուինք դիտելով քննութեանց կատարման պաշտօնական ձեւը.

Շատեր կը քննադատեն Ուսումնական Խորհրդոյ և Կրթական Տեսչութեան անգործութիւնը. Կը գանգատին թէ Ուսումնական Խորհուրդն Օրէնքներ եւ Հրահանգներ խմբագրել միայն գիտէ, և թէ ի մասնաւորի նախորդ Ուսումնական Խորհրդոյ հաստատած Հրահանգն և յարակից յայտագրերն ակնկալուած արդեանց ո՛չ մին տուին. Կը գանգատին նաեւ թէ Կրթական Տեսչութիւնը Պատրիարքարանի սենեակներէն դուրս չելներ, եւ Թաղային վարժարանք չեն ենթարկուիր այն յաճախակի այցելութեանց եւ անաչառ քննութեանց ու տնօրինութեանց, որք Կրթական Տեսչութեան գլխաւոր պաշտօնը պիտի կազմէին. Դժգոհներն ա՛յնչափ շատ են և ա՛յնչափ յառաջ կ'երթան իրենց դժգոհութեան արտայայտման մէջ որ Կրթական Տեսչութեան իսկ բարձումը կը պահանջեն, իբրեւ Պատրիարքարանի անձուկ ելմտացոյցին համար աւելորդ բեռ մը. Մեք համամիտ չենք այս ծայրայեղ տեսութեանց, և չենք մոռնար թէ այս սիւնակաց մէջ իսկ պաշտպանուած են Կրթական վճարեալ Տեսչութեան մը հաստատման առաւելութիւնները. Բայց դժբախտաբար ի մեզ եւ գոյացած է այն համոզում թէ Նախորդ Ուսումնական Խորհրդոյ կրթական տնօրինութիւնք ակնկալուած արդիւնքը չեն տուած, և Թաղային վարժարանաց այս աւուր վիճակին մէջ զգալի չէ բարւոքում մը վերագրելի Կրթական Տեսչութեան հաստատման. Զայս կ'ըսենք՝ փափաքելով աւելի գործունէութիւն տեսնել Կրթական Տեսչութեան կողմէ, որպէս զի կրթական այդ կարեւոր պաշտօնէութիւն օր մը չզոհուի խնայողական տեսութեանց.

Վարժարանաց քննութիւնք կը կատարուին ընդ տնօրինութեամբ Կրթական Տեսչութենէն կարգեալ պատուիրակներու կամ Ներկայացուցիչներու, որք Թաղային վարժարանաց ուսուցիչներ են. Արդ, երբ Թաղի մը ուսուցիչն ուրիշ Թաղի մը վարժարանին քննութիւնները կատարել կը կոչուի, անկեղծութիւն և անաչառութիւն ակնկալել անկարելի է գրեթէ. Կրթական Տեսչութեան Ներկայացուցիչը գիտնալով թէ դրացի Թաղին ուսուցիչն ալ նոյն պաշտօնը պիտի կատարէ իրեն նկատմամբ, բնականապէս կը մղուի թեթեւ քննութեամբ մը անցնիլ, և ցաւալի ճշմարտութիւնն յերեւան չհանել. Այս դրութեամբ ո՛չ միայն միմեանց բարեկամական ծառայութիւն մատուցանելու, այլ և իրարու դէմ հակառակութեամբ շարժելու և հացի կռիւ մը մղելու փորձութեանց կ'ենթարկին ուսուցչական մարմնոյն անդամք. Այս տարւոյ քննութեանց առթիւ ալ այս տեսակ զեղծումներ այլ և այլ կողմերէ իմաց կը տրուէն մեզ. Տարեկան քննութիւնները կատարել և անոնց արդիւնքն անաչառապէս հրապարակել ամենէն աւելի Կրթական Տեսչութեան պարտաւորութիւնն են, և այլ և այլ Թաղերէ գանգատներ կը հասնին մեզ թէ քննութեանց մէջ Կրթական Տեսչութիւն չերեւիր, կամ չըստանձներ այն գործօն դեր որ իրմէ կ'ակնկալուի. Թաղի մը դպրոցին իրական վիճակն սքօղելու ձեւով քննութիւն մը պատրաստելէն աւելի դիւրին բան չկայ Թաղական Խորհրդոց համար, և երբ դուրսէն ուրիշ իշխանութիւն մը փոյթ չընէ ճշմարտութիւնն հրապարակել և զարժանը տնօրինել, անկարելի է դըպրոցական բարւոքում սպասել.

Հա՞րկ է միթէ մանրամասնութեանց մէջ մտնել և նշանակել Թաղեր որոց ամեն մին 3—400 աշակերտներ ունի և տարեկան հարիւրաւոր ոսկիներու ելմտացոյց, և յորս այս տարի «բարձրագոյն կարգաց» աշակերտք նոյն իսկ չորս գործողութեանց վրայ յաջող քննութիւն չկրցան տալ. «Պատրանաց շարք մը» կ'ակնարկէինք ի սկզբան յօդուածոյս, և այն ընդհանուր բացատրութեամբ պէտք է շատանանք այսպիսի ընդհանուր տեսութեան մը մէջ. Բայց կարելի՞ է միթէ բոլորովին լռութեամբ անցնիլ, երբ ա՛յնչափ ամուլ վիճակի մը մէջ կը տեսնենք՝ օրինակի համար՝ Խասգիւղ, իւր երբեմնի կրթական փայլովը հռչակաւոր, որ չենք կարծեր թէ այսօրուընէ աւելի խեղճ վիճակի մը ենթարկուած լինի յորէ անտի դպրոց մ'ունի իւր ծոցոյն մէջ, — կամ Գում-Գափու, որ Մայրաքաղաքիս ամենէն աւելի բազմահայ Թաղը լինելուն և ամեն Թաղային վարժարաններէ աւելի ստուար կրթական ելմտացոյց մ'ունենալուն հակառակ, իւր վարժարանին անցեալ փառքերը փնտռել կուտայ ի զուր. — կամ Սամաթիա, որ հազիւ թէ կը սթափի, — կամ Սկիւտար, որ կրկին բազմահայ Թաղերն երկար ժամանակէ հետէ գրեթէ չունին վարժարան, — և այլք այսպիսիք. Նոյն իսկ Բերա, մեծանուն վարիչներու անկախ և բացարձակ իշխանութեան ներքեւ գտնուելուն հակառակ, դեռ չէ հասած այն կրթական վիճակին որ իրաւամբ կ'ակնկալուէր այնչափ հարուստ և այնչափ յառաջդէմ Թաղէ մը. Բայց ի Բերա գո՛նէ ջանք մը կայ, բան մ'ընելու և բան մը լինելու բաղձանք մը կայ, մինչ ուրիշ Թաղերու մէջ՝ ի բացակայութեան արտաքին խթաններու՝ կատարեալ անտարբերութիւն կը տիրէ դպրոցական վիճակի մասին.

Այս ողբալի կացութեան վրայ ստիպողապէս կը հրաւիրենք մանաւանդ Ուսումնական Խորհրդոյ Ատենապետ Տօքթ. Յ. Թիրեաքեան էֆէնտիի և Կրթական Տեսուչ Իւթիւճեան Կարապետ էֆէնտիի ուշադրութիւնն, որք անձնապէս ծանր պատասխանատուութիւն մը ստանձնած են կարելին գործելու ի բարւոքում Թաղային վարժարանաց Մայրաքաղաքիս. Կրթական Հրահանգին լաւագոյն տրամադրութիւններն էին անո՛նք որոց համեմատ Թաղերն իրենց նիւթական վիճակին համաձայն կրթական յայտագիր մը պիտի ունենային, և թէպէտ քիչ բան սովրեցնեն իրենց տղայոց, կարող պիտի լինէին լաւ սովրեցնել, և միանգամայն՝ քանի մը Թաղերու միացմամբ՝ միջնակարգ ուսումներն ալ ըստ կարելւոյն հիմնովին աւանդելու համար հաւաքաբար պիտի աշխատէին. Այս կարեւոր տրամադրութիւնք տակաւին մեռեալ տառ կը մնան և անկարող Թաղերու դպրոցական յայտագիրք «–իւ–»ներով ծանրաբեռնեալ կը տեսնուին, կատարեալ ամլութիւն մը արտադրելու միօրինակ հետեւանօք. Այս կացութեան դարման տանիլ անհրաժեշտ է. Պէտք է մեղքնալ Ազգին. Մե՛ղք է տարեկան այն տասն կամ տասն երկու հազար ոսկւոյ գումարին որ ի զուր կը վատնուի Թաղային վարժարանաց համար. Մե՛ղք է մանաւանդ այն հազարաւոր [illegible] տղայոց, որոց բովանդակ կրթութիւնը Թաղային վարժարաններէն կը սպասուի. Մե՛ղք է՝ վերջապէս՝ Կ. Պոլսոյ հայ ժողովրդեան բարի համբաւոյն, որ ի զուր կ'աղարտի իւր Թաղային վարժարանաց այս աննախանձելի և գայթակղելի կացութեամբ.

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԳԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳԵՐԵՎԱՃԱՌ

ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ ԳԵՐԵԱՑ ՏՈՒՐԵՒԱՌԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ԽՈՐԵՐԸ. — ՄԱՀՄԵՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՔՐԻՍՏՈՆԷՈՒԹԻՒՆ. — ԼՈՆՏՈՆԻ ՄԻՏԻՆԿՆ. — ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԼԱՎԻԺԸՐԻ ԿԱՐԴԻՆԱԼԻՆ.

Աւասիկ Լորտ Կրանվիլի նախագահութեամբ գումարեալ Միթինկին որոշումներն, որք հրատարակութեան տրուած են. —

ԿԱՐԴԻՆԱԼ ՄԱՆՆԻՆԿ առաջարկեց առաջին որոշումն, որ էր. «Ժողովս «գոհութեամբ կը տեսնէ որ Անգլիոյ «հակագերեվարական Ընկերութեան «ճգանց հզօր աջակցութիւն մը կ'ըն«ծայուի Լավիժըրի Կարդինալին ջա«նիւք, որոց նպատակն է գերութեան «և գերեվաճառի այն հակամարդկա«յին աղէտին դէմ խաչակրութիւն մը «յարուցանել Եւրոպիոյ մէջ. Ժողովս «կը խոստանայ ոյժ տալ այս ջանից, «խնդրոյն վրայ լիակատար տեղեկու«թիւն ամենուրեք սփռելով, և Եւրո«պիոյ Կառավարութիւններն յորդո«րելով որ պէտք եղած ճնշումն ի գործ «դնեն այն երկրաց վրայ ուր գերու«թիւն կայ տակաւին.»

Այս առաջին որոշում միահամուռ քուէարկեցաւ.

Ապա Վերապատուելի անկլիքան եկեղեցական Հ. Ուօլլըր առաջարկեց երկրորդ որոշումն, որ էր. «Ժամա«նակն եկած է որ Եւրոպիոյ այն ազ«գեր որք 1815ին Վիեննայի Վեհաժո«ղովոյն մէջ և 1822ին Վերոնայի Դես«պանախորհրդին մէջ կարգ մը որո«շումներ տալով խստիւ դատապար«տած էին գերեաց տուրեւառն, հար«կաւոր միջոցները ձեռք առնուն ի «գործադրութիւն այն որոշմանց. Եւ «ըստ որում արաբ հրոսակներն, որոց «գործած մարդկային աւերածներն ան«մարդաբնակ երկիր մը կը դարձնեն «Ափրիկէի ներսերն, ո՛չ մէկ օրէնքի «ենթակայ են և ո՛չ մէկ օրինաւոր «իշխանութեան ներքեւ կը գտնուին, «Եւրոպիոյ Տէրութեանց պարտքն է ի«րենց ուղղակի կամ անուղղակի իշխա«նութեան ներքեւ գտնուող երկրաց «մէջ բնաջինջ ընել այս արաբ հրոսակ«ներ. Ժողովս ուրեմն կը թախանձէ «Վեհ. Թագուհւոյն Կառավարութեան «որպէս զի՝ միանալով այն Տէրութեանց «հետ որք այժմ Ափրիկէի մէջ երկիր«ներ ունին կամ երկրային ազդե«ցութիւն, ձեռք առնու յարմար մի«ջոցներ՝ ի բարձում գերեաց աւերիչ «տուրեւառին, զոր անարգել ի գործ «կը դնեն այժմ թշնամիք մարդկային «ցեղիս.»

Այս առաջարկ, որուն ոյժ տուաւ մանաւանդ իւր ափրիկեան ուղեւորութեամբք հանրածանօթ հրամատար Քամէրոն, նմանապէս միաձայնութեամբ ընդունուեցաւ.

ՔՐԻՍՏՈՆԷՈՒԹԻՒՆ Ի ՌՈՒՍԻԱ

ԹԷ Ի՛ՆՉՊԷՍ ՌՈՒՍՔ ՔՐԻՍՏՈՆԷՈՒԹԻՒՆՆ ԸՆԴՈՒՆԵՑԻՆ

(Թա՛ն լրագրոյ Փեթերսպուրկի Թղթակցէն.)

Ցվերջ Ժ դարու, Ռուսք հեթանոս էին. Պաշտօն կը տանէին երկնից և աստեղաց. Ուրիշներ կուռքերու առջեւ կ'երկրպագէին. Խորսի կուռքն, օրինակի համար, կ'անձնաւորէր երկու չաստուածներ, Քարաչուն (Չաստուած Չարի) և Քուրէնդ (Չաստուած Բարւոյ).

Նմանապէս Սմարկլա կուռքը կը ներկայացնէր Ռկլա և Սեմա եօթնգլխեան չաստուածն պատերազմի. Ուրիշ կողմեր, Սլաւք կ'երկրպագէին Արեգական, Ժարիլօ. Ապա կուգային հարսանեաց չաստուածուհիք. Սթրիպօկ, հովերու չաստուածը. Մոքոշ, ջուրց չաստուածն. Վէլէս՝ ընտանի անասնոց, Փերուն՝ կայծակի եւ փայլատականց չաստուածն.

Այս կռոց հետ կային նաեւ ամեն տեսակ նախապաշարմունք, և մարդազոհերն յաճախակի կը կատարուէին Չար չաստուածին զայրոյթն իջեցնելու. Յանժամ առ հա, 986 թուականին, ժամանակագիրք ի հանդէս կը բերեն զՄեծ-Դուքսն Վլատիմիր, որ պատերազմի մէջ քանի մը յաղթութիւններ տանելով հանդերձ, իւր պարապոյ ժամերուն մէջ կը զբաղէր կրօնից խնդրով.

Աւանդութիւնը մեզ կ'ուսուցանէ թէ ի՛նչպէս՝ կարգ մը վիճաբանութիւններէ ետքը՝ Վլատիմիր մերժեց ամեն կրօններ, բաց ի քրիստոնէական կրօնէն.

Նախ և առաջ, ընդունեց Պուլկարիոյ Մահմետականաց այցելութիւնն. Անոնք բացատրել տուաւ Մուհամմէտի կրօնը.

Վլատիմիր ամեն բանէ առաջ կը սիրէր զուարճութիւնն ու կերուխումն, իւր ճաշակին հակառակ գտաւ խոզի միս ուտելու և գինի խմելու արգելքը.

—«Ռուսիա, ըսաւ պատուիրակներուն, ունի ըմպելիներ որք զուարճութիւն կուտան մարդուս. Չենք կրնար զանոնք տարամերժել.»

Պապին ներկայացուցիչներն եկան Վլատիմիրի մօտ, և բացատրեցին իրենց հաւատալիքը, ճշմարտութիւնը. Փոխանակ փայտեայ չաստուածներու պաշտօն տանելու, կ'երկրպագէին Աստուծոյ մը որ ստեղծած է ամենայն ինչ. Ապա խօսեցան ծոմապահութեան կարեւորութեան վրայ.

Զայս լսելով, ռուս Իշխանն այլ եւս մտիկ չըրաւ, առարկելով թէ իւր հարք չէին հաւանած այդ կրօնին.

Կը տեսնուի ուրեմն թէ, Վլատիմիր եթէ մտադիր էր կրօնք փոխել, սակայն՝ ժամանակագրաց խօսքին նայելով՝ կ'ուզէր խոյս տալ ծոմապահութենէ և այլ զրկումներէ.

Ապա Հրեայք եկան առաջարկեցին երկրպագել Աբրահամի Աստուծոյն, և Երուսաղէմի վրայ խօսելով, խոստովանեցան թէ իրենց մեղաց համար տարագրուած ցիր ու ցան եղած են երկրիս երեսին վրայ. Այս ալ Վլատիմիրի գործին չեկաւ.

Կարգն եկաւ վերջապէս յոյն քարոզիչներուն. (Մե՛ղք որ Հայոց կաթողիկոսին կողմէ մարդ չէ եկեր.)

Յոյն քարոզիչները, մի առ մի հերքելէ և մերժելէ յետոյ միւս կրօնները, իրենց վարդապետութիւնները բացատրեցին սկզբէն ցվերջ.

—«Եթէ կամիս արդարոց մէջ գըտնուիլ, թո՛ղ որ մկրտենք զքեզ»

Վլատիմիր խորհեցաւ վայրկեան մը, և ըսաւ.

—«Քիչ մ'ալ պիտի սպասեմ.»

Երկու տարիներ անցան. 988 ին Վլատիմիր կը պաշարէր Քորսունի բերդը. Գործը դժուար էր յոյժ և պաշարեալք քաջապէս դէմ կը դնէին. Վլատիմիր խոստացաւ մկրտուիլ եթէ քաղաքն առնու.

Քաղաքն առնուեցաւ. և ապա մեծ-դուքսը պատուիրակութիւն մը ղրկեց Վասիլ և Կոստանդիանոս կայսերց, սպառնալով առնուլ զԿ. Պոլիս ինչպէս զՔորսուն, եթէ իրենց քոյրը կնութեան չտան իրեն.

Երկոքին կայսերք բացարձակ մերժեցին իրենց քոյրն ամուսնացնել հեթանոս իշխանի մը հետ, և անդառնալի պայման դրին որ Վլատիմիր քրիստոնէութիւն ընդունի և մկրտուի.

Ահա յայնժամ Վլատիմիր ըստ բաւականին լուսաւորեալ և համոզեալ լինել յայտարարեց, և ընդունեց մկրտութիւնը.

Նոյն միջոցին կուրացաւ, իւր կատարեալ դարձէն յառաջ. Եպիսկոպոսը մկրտեց զնա Վասիլ անուամբ, և անմիջապէս աչքը բացուեցաւ.

—«Հիմա՛ տեսայ ճշմարիտ և հզօր Աստուածն,» աղաղակեց ցնծագին Վլատիմիր, և իւր պատերազմիկներն ալ իրեն հետ քրիստոնէական մկրտութիւն ընդունեցին՝ Տնիէփէր գետին մէջ ընկղմամբ.

Ասոնք ահա եղան շարժառիթ Ռուսիոյ քրիստոնէական յոբելեանին, որ շքեղապէս տօնեցաւ ի Քիէվ և ընդ համայն Ռուսաստան. Այս յոբելեան, ըստ բացատրութեան ռուս լրագրի մը, էր «փառաւորումն մեծ վեհապետին զոր Օրթոտոքսութիւնը բարձրացուցած է ի կարգ Առաքելոց, Սուրբ Վլատիմիր անուամբ.»

Բոլոր Ռուսիոյ մէջ, լիաբուռն բաշխեցան տետրակներ և պատկերազարդ գրքոյկներ Ռուսաց [illegible] կենսագրութեան վրայ. Այս ժողովրդային տետրակներէ շատեր տպուեցան ծախիւք Կառավարութեան, ըստ կարի աժան վաճառուելու համար.

—)(12)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՓԵՕՅԵԷ

ԱՅՐԻՆ

Այդ հինաւուրց պարտիզին եւ այդ գեղեցիկ գիշերուան մէջտեղ, այդ արծաթափայլ լուսոյն մէջտեղ որ կ'իջնէր յերկնից սպիտակ մարմարիոններուն, դալարագեղ եւ խնկաբոյր ծաղկանոցներուն վրայ, այդ քաղցրիկ խօսքերն եւս առաւել քաղցր կը հնչէին և այդ ձայնն եւս առաւել մօտիկ: Միեւնոյն ժամանակ Մօրիս կ'զգար վայելչագեղ կնոջ ջերմիկ հպումն իւր սրտին վրայ: Կ'զգար թէ սաստկապէս յուզուած էր նա. այդ յուզումն իրեն իսկ կ'անցնէր եւ կը խռովէր զինքն: Հասարակ շնորհակալութիւն մը միայն կրցաւ մրմնջել:

Թեթեւ սեղմումով մը պատասխանեց նմա Մառիանն եւ շարունակեց յառաջանալ լռիկ. Երբ հասաւ ի ստորոտն այն լայն աստիճանաց որք դղեկին սեամին կը յանգէին, կանգ առաւ վարանոտ. ապա, յանկարծ, բաժնուելով Մօրիսի բազուկէն.

—Ներս մտնենք, ըսաւ:

Երիտասարդն հետեւեցաւ նմա սրահին մէջ որ պարտիզին վրայ կը բացուէր: Անդ գտան տիկին տը Քօմպալէօն, տիկին տը Ֆրէմէօզն եւ երէցը, երեքն ալ ուշադիր եւ հետաքրքիր՝ այս երկարատեւ առանձնութեան զոր ունեցած էին երկու երիտասարդք, բաց երկնից ներքեւ: Դիւրին է ըմբռնել թէ ի զուր մեկնութեան սպասեցին: Խօսակցութիւնը դժուարաւ տեւեց մի քանի վայրկեան. ապա, տիկին տը Ֆրէմէօզ՝ անհամբեր իւր որդին հարցաքննելու, գլխու ցաւ մը պատրուակեց, եւ երկուքն ալ հրաժեշտ առին: Երբ դուրս կ'ելնէին, տիկին տը Լա Բավ կանխաւ անհաշտ ակնարկ մը ուղղէ յետոյ իւր հօրաքեռ, եռանդեամբ ըսաւ առ Մօրիս.

—Ե՞րբ ինծ հետ ձի նստելու հաճոյքը պիտի պատճառէք:

—Բայց . . . երբ որ ուզէք:

—Ուրեմն, վաղն առաւօտ . . . ժամ տասնին:

Երիտասարդն ողջունեց եւ մեկնեցաւ:

Դղեակէն քանի մը քայլ հեռանալնուն պէս, գուշակելով իւր մօր ընելիք հարցումները.

—Իմ հեգ սիրեցեալ մայրս, ըսաւ նմա, պիտի յուսահատեցնեմ զձեզ. յանձնարարութիւնը կատարուեցաւ:

Եւ պատմեց նմա թէ ի՛նչպէս տիկին տը Լա Բավի յայտնած նախատական կասկածները գրգռած էին զինքը խօսիլ անյապաղ: Յետոյ ըսաւ թէ իւր մտերմական զեկոյցն ի՛նչ ընդունելութիւն գտած էր մանկամարդ այրւոյն կողմէ:

—Կը տեսնէք արդէն, մայր իմ, թէ տխուր պատուիրակութեանս վախճանը չհամապատասխանեց ձեր երկիւղին, եւ թէ մասնաւորապէս, տիկին տը Լա Բավ պատուիրակին դէմ զայրոյթ չզգաց, ինչպէս կը մարգարէանայիք:

—Բարեկամս, ըսաւ պառաւ կինը զուարթօրէն, մոռցած էի թէ, երբ մէկը կ'ուզէ գուշակել թէ այս կամ այն պարագային մէջ ի՛նչ են կնոջ մը զգացումներն, հարկ է նախ եւ առաջ սատանային խորհուրդ հարցունել:

Երիտասարդ հրամանատարն իւր մօր բերնէն փախած սրամիտ ակնարկութիւնը չլսելու երեւոյթ մ'ունեցաւ եւ ճանբան շարունակեց, լռիկ խոհանաց մէջ ընկղմած:

Զ

Յաջորդ առաւօտուն, տիկին տը Ֆրէմէօզ զարմացմամբ եւ ահիւ տեսաւ որ որդին ժամ եօթնին իւր խուցը կը մտնէր, դժգոյն եւ պարտասեալ դէմքով, նման մարդու մը որ աքնութեան գիշեր մը անցուցած է. ճիչ մ'արձակեց:

—Աստուա՛ծ իմ, ի՞նչ կայ:

—Ոչինչ, մայր իմ, ըսաւ Մօրիս. աղէտի մը նշոյլն անգամ չը կայ:

Եւ անկողնոյն մերձենալով, մօրը փարեցաւ.

—Միայն քիչ մը պիտի նեղանաք . . . Զօրագունդս կոչուած եմ եւ հարկադրեալ եմ այս առաւօտ իսկ մեկնիլ ի Ռէնն:

—Ա՞յս առաւօտ: Ի՞նչ կ'ըսես . . . : Բայց արձակուրդը վեց շաբաթէն կը լրանար: Ուրեմն հեռագի՞ր ստացար. ո՛չ, անշուշտ կը գիտնայի . . . Մօրիս, կը խաբես զիս . . . : Կը ստե՛ս:

—Ի՛հ, ա՛յո, յարեց երիտասարդը ժըպտելով, կը ստեմ . . . կամ գէթ կը փորձէի ստել . . . չիտակն, ես ալ չեմ գիտեր: Այժմ յայտնեմ ձեզ, սիրելի մայրս, այս յեղակարծ մեկնմանս բուն պատճառն, եւ պիտի տեսնէք թէ զձեզ ահաբեկող բան մը չկայ եւ ոչ ալ այնպիսի ընթացք մը որուն չհաւանիք:

Մօրն անկողնոյն քով նստաւ, եւ նորա մէկ ձեռքն իւր ձեռաց մէջ առնլով խանդաղատանօք.

—Սիրեցեալ մայր իմ, ըսաւ, գիտէք թէ տպաւորութիւններ կան, ի սկզբան թեթեւ եւ աներեւոյթ, որք խոր արմատ կը ձգեն եւ կը հաստատուին, ցորքան խորհինք անոնց վրայ եւ գիտակցութիւն ունենանք: Այս բանս պատահեցաւ ինծ այս գիշեր այն տեսակցութեան առթիւ զոր երէկ իրիկուն ունեցայ մեր դրացուհւոյն, տիկին տը Լա Բավի հետ: Տեսակցութիւնն այն աստիճան հակիրճ եւ արագ եղաւ որ շատ վերջն ըմբռնեցի անոր բոլոր կարեւորութիւնն ու հետեւանքներն: Ամբողջ գիշեր մ'անցուցի տենդալից անոր վրայ մըտածելով . . . եւ այդ հետեւանք վերջ ի վերջոյ այնքա՛ն փափուկ, այնքա՛ն ծանրակշիռ, այնքա՛ն վտանգաւոր երեւցան ինծ . . . որ որոշեցի արիաբար խոյս տալ անոր առջեւ, փախչելով . . . : Ըստ բաւականին հասկցա՞ք հիմա, մայր իմ, թէ ոչ կ'ուզէք որ աւելի բացատրութեանց մտնելու ամօթն ունենամ:

—Ի՞նչ բան . . . հարցուց տիկին տը Ֆրէմէօզ: Մառիանը կը սիրե՞ս արդեօք:

—Մառիանը չեմ սիրեր, ինչպէս նա ալ զիս չսիրեր, կ'ենթադրեմ. բայց վերջապէս, ձեզ ծանօթ պարագայից եւ կընճռոց բերմամբ . . . քիչ մ'ալ սատանան գործի խառնուելով, ինչպէս դուք ինքդ ակնարկեցիք . . . վասն զի, երէկ գիշեր շատ լաւ լսեցի ձեր խօսքերը . . . տիկին տը Լա Բավի եւ իմ միջեւ այն արտասովոր մտերմութեան տեսարաններէ մին անցաւ որք ջիղերը թունդ կը հանեն եւ սրտերը կը շարժեն . . . : Այսուհետեւ, զիրար տեսնել գրեթէ ամեն օր, շաբաթներով, սերտ բարեկամութեան մը լքման մէջ, կըրելով դեռ կենդանի յիշատակն այդ խոստովանութեանց, արտասուաց, յանդիմանութեանց, ներողութեանց երեկոյին— այս ամենն անշուշտ վտանգաւոր չլինէր լինիլ տիկին տը Լա Բավի համար, բայց ես՝ անկեղծաբար կը խոստովանիմ, չեմ գիտեր թէ ինծ համար անվտանգ պիտի կըրնա՞յ լինիլ . . . : Արդ, այս այնպիսի գործ մ'է յորում իմ հանգիստս եւ պատիւս միանգամայն կրնան մէջ խաղալ . . . ո՛չ մին ո՛չ միւսը վտանգելու փափագ չունիմ եւ ահա այս պատճառաւ կը հեռանամ:

—Ինչպէ՛ս, հեգ տղա՛ս, ըսաւ տիկին տը Ֆրէմէօզ, ա՛յդքան ալ տոկուն սիրտ մը չունիս . . . : Զինուոր պիտի ըլլաս եւ թնդանօթաձի՛գ:

—Սիրեցեալ մայր իմ, ըսաւ Մօրիս, թէպէտ զինուոր և թնդանօթաձիգ, բայց երբ գիշերը, լուսնի լուսով, կը շրջիմ սիրուն կնոջ մը հետ որ կ'արտասուէ ձեռքս սեղմելով . . . հողանիւթ ակար արարած մ'եմ միայն:

—Ըսելիք չկայ, ըսաւ պառաւ կոմսուհին հառաչելով, զաւակ մը ունիմ որ կատարելապէս պարկեշտ մարդ մ'է . . . մխիթարութիւն մ'է այս: Ալ ի՛նչ կրնամ ըսել . . . : Երթա՛ս բարեաւ, սիրելի զաւակս: Ո՞ր կողմ կ'երթաս:

—Զօրագունդս Ռէնն կը գտնուի . . . հոն կ'երթամ: Մտադիր եմ միջօրէի կառախումբը նստիլ, յԱլանսոն:

—Բայց մոռցա՞ր որ այս առաւօտ տիկին տը Լա Բավի հետ ձի պիտի հեծնայիր:

—Գրեցի իրեն:

Ժամ մը վերջը, տը Ֆրէմէօզ հրամանատարն իւր մօր փոքրիկ կիսակառքը կը նըստէր եւ ճանբայ կ'ելնէր դէպ ի Ալանսոն:

Գրեթէ միեւնոյն ժամանակ, տիկին տը Լա Բավ հետեւեալ նամակը կ'ստանար.

«Տիկին եւ սիրեցեալ դրացուհի,

«Յանկարծական հրաման մը զօրաբանակս կը կոչէ զիս: Խորապէս կը ցաւիմ առանց զձեզ վերստին տեսնելու մեկնելուս համար: Ներեցէ՛ք ինծ յուսալ թէ դուք եւս սակաւ ինչ ցաւով պիտի ընդունիք հրաժեշտս այնմ զոր հաճեցաք ձեր բարեկամը կոչել: Հաւատացէ՛ք թէ նա պիտի ջանայ միշտ արժանանալ այս տիտղոսին, ամենայարգալից, ամենախորին եւ ամենահաւատարիմ անձնուիրութեամբ.

ՄՕՐԻՍ ՏԻՒ ԲԱ ՏԸՎԱՆ ՏԸ ՖՐԷՄԷՕԶ»

Տիկին տը Լա Բավ, այս նամակը կարդալէ յետոյ, փակեց իւր գեղեցիկ աչքերն եւ պահ մը երազեց: Դժուարին էր նորա մաքուր եւ դժգոյն ճակտին վրայ կարդալ կրած տպաւորութիւններն: Հօրաքոյրն, որում համառօտիւ հաղորդեց լուրը, դիտեց միայն թէ նախաճաշի ժամանակ անխօս կը մնար և ախորժակ չունէր: միջօրէին, մանկամարդ կինը կառք նըստաւ եւ Բալիզօռէ գնաց:

(Շարունակելի)

Թան լրագիրն իւր օգոստ. 5 ի կիւրակի աւուր ելմտական յօդուածով կ'ըսէ թէ անցեալ շաբթուն մէջ ֆրանսական թղթոց անկման պատճառ եղան Մասուայի խնդիրն, Իտալիոյ և Ֆրանսայի միջեւ առեւտրական դաշնագրոյ նոր բանակցութեանց անյաջող վիճակն և Փարիզի գործադուլները. Նոյն պատճառներով իտալական թուղթերն ալ ինկան պահ մը.

—Ոսկւոյ արժէքն այս միջոցիս բաւական ինկած է Աւստրիոյ մէջ, կը հեռագրէ Թայմզի Վիեննայի թղթակիցն օգոստ. 2 թուով. Շատ մը տարիներէ հետէ այսչափ անկում չէր տեսնուած. Նոյն աւուր Սակարանին մէջ անգլ. ոսկւոյն արժէքն էր 12 ֆիորին 30 քրոյձէր, որ 100 ին 3 զեղչ մ'է քանի մը ամիս առաջուան գնոյն վրայ. Այս իրողութիւն շատ կարեւոր է Աւստրիոյ ելմտական նախարարութեան համար, որ այս կերպիւ քանի մը միլիոն ֆիորինի խնայութիւն մը կ'ընէ ոսկւով վճարելի տոկոսներուն վրայ.

—Անգլիական նաւատորմին անգլիական եզերաց վրայ և իտալական նաւատորմին իտալեան եզերաց վրայ կատարած մեծ ռազմափորձերը շատ ուշադրութիւն կը գրաւեն այս միջոցիս. Ինչպէս անգլիական, իտալեան նաւատորմն ալ երկու մասերու բաժնուած է, մէկ մասը թշնամւոյ դեր կը ստանձնէ, և թշնամի նաւատորմի մը դէմ երկիրը պաշտպանելու փորձեր կ'ընեն.

—Անգլիոյ Երեսփ. Ժողովոյն վերջին նիստերը մեծաւ մասամբ գրաւեցան Փառնէլեանց դէմ Թայմզի ամբաստանութիւնները քննելու պաշտօնով խորհրդարանական յատուկ յանձնաժողով մը կարգելու օրինական առաջարկին քննութեամբ, զոր Նախարարութիւնը ներկայած էր, և որ ի վերջոյ քուէարկեցաւ, Փառնէլեանց և Գլատսդոնեանց կողմէ ի զուր այլ և այլ բարեփոխումներ առաջարկուելէ յետոյ, որք կը փափաքէին քննելի նիւթերը ճշդել և սահմանափակել, մինչ Նախարարութիւնն և Թայմզ ըստ կարի ընդարձակագոյն քննութիւն մը կը պահանջէին. Յանձնախումբը կազմուեցաւ՝ Կառավարութենէն անուանեալ և խորհրդարանական մեծամասնութենէն վաւերացեալ երեք դատաւորներէ.

—Շահամոլ և խարդախ միջնորդներու խօսքին անսալով Ամերիկա գաղթող և իրենց քանի մը ղրուշի հարստութիւնն ալ վրայ տուող իտալացի խեղճ արհեստաւորներէն և բանուորներէն 300 հոգիք անցեալ շաբթու Նիւ-Եօրքէ Իտալիա վերադարձան ձեռնունայն.

«ԱՐԵՒԵԼՔ» չպիտի հրատարակուի յառաջիկայ երկուշաբթի Վարդավառի տօնին պատճառաւ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դատական Նախարարութեան կողմէ եկած Թէշքէրէին պատասխանը պատրաստելու համար Խառն Ժողովոյ կողմէ կարգեալ յանձնաժողովն, զոր կը կազմեն Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս Նար-Պէյ, Գեր. Գարեգին Եպիսկոպոս Սրուանձտեանց, Արժ. Տ. Յովհաննէս քահանայ Մկրեան, Վսեմ. Եուսուֆեան Տիգրան, Յ. Նուրեան և Գ. Նորատունկեան էֆէնտիք, այս առաւօտ ի նիստ կը գումարի ի Խորհրդարան Ղալաթիոյ.

Եգեսիոյ առաջնորդ Մխիթարեան Գեր. Խորէն եպիսկոպոս գրութեամբ մը՝ ուղղեալ ի Պատրիարքարան՝ յայտնած է թէ իւր ծերութեան ու տկարութեան պատճառաւ կը հրաժարի առաջնորդական պաշտօնէն և թէ իւր վիճակին մօտակայ վանք մը պիտի քաշուի.

Ազգ. Պատրիարքարանը պատասխանելով Տ. Խորէն եպիսկոպոսի, չէ ընդունած Ն. Գերապատուութեան հրաժարականն, յարելով թէ կրնայ ուզած ատեն վանքը քաշուիլ և իւր կողմէ փոխանորդ մը կարգել առաջնորդական գործերը վարելու համար.

Գեր. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի նամակ մ'ուղղելով առ Գեր. Տեղապահ Սրբազանն, խնդրած է որ իւր անունը վերցուի Մշոյ առաջնորդական ընտրելեաց ցանկէն.

Բերայի Թաղեցւոց կողմէ պատգամաւորութիւն մը ներկայանալով երէկ Պատրիարքական Գեր. Տեղապահ Ս. Հօր, խնդրագիր մը մատոյց՝ որով կը խնդրուի Ն. Գերապատուութենէն մինչեւ Քաղաքական Ժողովոյ յառաջիկայ նիստն յետաձգել տալ Բերայի եկեղեցւոյն քանի մը կալուածոց վաճառումն, որ արտօնուեցաւ Քաղաքական Ժողովոյ վերջին նստին մէջ ի խնդրոյ տեղւոյն Թաղ. Խորհրդոյն. Խնդրագիրն ստորագրող թաղեցիք կը յայտնեն թէ սոյն վաճառման դէմ հանրագիր մը ստորագրուելու վրայ է զոր պիտի մատուցանեն Քաղ. Ժողովոյ յառաջիկայ նստին.

Տեղապահ Սրբազանը սոյն խնդրագիրն յղեց Քաղ. Ժողովոյ Վսեմ. Ատենապետ պէյին.

Կը լսենք թէ այս առաւօտ խումբ մը Թաղեցիք Բերայի Թաղ. Խորհրդականք ներկայացեր են զեկուցանելու Թաղ. Վարչութեան մօտ իրենց ըրած դիմումն, սակայն Թաղ. Խորհրդոյ անդամներէն ո՛չ զոք գտած են.

Օրթագիւղի Ս. Հռիփսիմեանց և Ներտարենեայ աղջկանց վարժարանի հարցաքննութիւնք աւարտեցան երէկ. Սոյն քննութեանց, որք տեւեցին չորս օր, ներկայ գտնուեցան բազմաթիւ հրաւիրեալք. Եկեղեցականներէ ներկայ էին Գեր. Խորէն Արքեպիսկոպոս, Գեր. Վահրամ եպիսկոպոս, Պատր. Գեր. Փոխանորդ հայրը, Վեր. Հ. Դաւիթ վրդպ. Նազարէթեան, Արժ. Եղիշէ վարդ. Այվազեան, Արժ. Տաճատ վրդպ. — ինչպէս նաև կրթական տեսուչ էֆէնտին.

Դպրոցին սրահը ժամոցն անմիջապէս լաւ տպաւորութեան մը ներքեւ կը ձգէր ի տես այն բնագիտական գործիներու, կենդանաբանական, բուսաբանական, աշխարհագրական քարտէսներու որք գրաւած էին սրահին ամէն կողմերն.

Ներկայից վկայութիւնները շատ գոհացուցիչ եղած են աշակերտաց յառաջադիմութեան մասին. Ամէն ոք վկայած է թէ աշակերտաց տետրերը, գծագրութիւններն ու գեղագրութիւնները, ձեռագործներն, եւ ամէն մէկ հարցմանց տրուած աներկիւղ պատասխանները լիովին կ'ապացուցանեն թէ անցեալ տարուան մէջ աշակերտուհիք արդիւնաւոր տարի մը անցուցած են. Արդէն Օրթագիւղցի ծնողք մեծապէս գոհ մնացած են ամբողջ տարին. Ուսուցիչք իրենց հմտութեան կը միացնեն եռանդ եւ մեթոտ. Այսպէս Ասքանազեան էֆէնտի հայերէն լեզու եւ գրագիտութիւն կ'աւանդէ ի մեծ գոհունակութիւն ամենուն.— Միհրան էֆ. Մողեան իրեն մասնաճիւղ ընտրած է բնագիտութիւն, իրագիտութիւն եւ աշխարհագրութիւն, միշտ հետամուտ եւրոպական մեթոտներ ուսումնասիրելու եւ զայն հայ աշակերտաց յարմարցնելու. Դպրոցի խնամակալութիւնը մասնաւորապէս շնորհակալ է Խ. էֆ. Թահթաճեանի որոյ կարողութիւնը գեղագրութեան եւ գծագրութեան մէջ հանրածանօթ են. Թահթաճեան էֆէնտի անձնուիրաբար կը դասախօսէ դպրոցին մէջ, աշխատակից լինելով միանգամայն խնամակալութեան. Այսպէս նաեւ Օր. Մաքրուհի Թաշճեան, ամենայն յաջողութեամբ եւ անձնուիրաբար կը դասախօսէ Ազգ. եւ ընդհ. պատմութիւն.

Վարժարանին ընդհ. կառավարիչն է Տիկին Ագապի Սարաֆեան, և բաւական նոր երեւոյթ մը, ինքն է [illegible] կամ թէ [illegible].

Օրիորդաց ձեռագործներն ի տես դրուած էին և հիացում կը պատճառէին. Օր. Մարիա Սիմէոնեան կ'ուսուցանէ ասեղնագործութիւն և [illegible] հրատարակիչ Գալէնտէրեան էֆէնտի ձեւագիտութիւն. Եւ այս դասերու կը հետեւին ոչ միայն դպրոցի աշակերտուհիներն այլ նաև նախկին աշակերտուհիներէն շատերն. — Իցէ՛ թէ օրինակ հանդիսանար այս ամէն դպրոցներու.

Թուաբանութեան ուսուցիչն է Գարեգին էֆ. Գավաֆեան, իսկ տիկին Քոնքէն և Օր. Ժանն կ'ուսուցանեն ֆրանսերէն. այս ճիւղերու մէջ ևս յառաջդիմութիւնն զգալի է.

Քննիչներէ ոմանք որք ներկայ գտնուած են ուրիշ դպրոցներ, կ'ըսէին իրարու թէ՝ ուրիշ դպրոցներ որք ամիսը 6-7000 դահեկան ծախս կ'ընեն, նուազ արդիւնաւոր են քան Հռիփսիմեան և Ներտ. վարժարանը.

Ազգ. Ժողովոյ Մեծ. Ատենապետին և Ատենադպրին ստորագրութեամբ երկտող մը ստացանք որով մեզ կը հաղորդուի թէ Յուլիս 26ի Արեւելքի մէջ հրատարակուած ցուցակն Մայր Դիւանի կողմանէ չէ հաղորդուած մեզ.

Այս մասին բացատրութիւն մը աւելորդ չէ.

Յուլիս 22ին Ազգ. Ժողովոյ նստէն վերջ Ատենապետ էֆէնտին յայտարարեց թէ, ըստ որոշման նախորդ նստի, առանց օրինաւոր պատճառի երեք անգամ բացակայից անունները պիտի կարդացուէին յատենի ժողովոյ, բայց ցուցակը թուղթերու մէջ գտնել դժուար լինելով, իբր կարդացուած պիտի նկատուի, ատենագրութեան մէջ պիտի անցնի և կոչնագրերն ըստ օրինի պիտի ղրկուին. Յետ ժողովին, այն պաշտօնագիրք որք պիտի հրատարակուին, յանձնուեցան Արեւելքի, բայց երեք բացակայութեանց ցուցակը կորսուած լինելով շաբաթ աւուր Արեւելքի չհասաւ, և միայն երկուշաբթի ղրկուեցաւ մեզ որով երեքշաբթի հրատարակեցինք զայն, իբր դիւանական թուղթ մը.

Օրթագիւղի Հռիփսիմեանց ու Ներտարենեան վարժարանի և Դպրոցասէր Տիկնանց ընկերութեան վարժարանի աշակերտուհեաց մրցանակաբաշխութեան հանդէսը տեղի պիտի ունենայ վաղը, կիւրակէ, Բարեսէր ընկերութեան թատրոնին մէջ.

Հանդէսը պիտի սկսի ժամ ճիշդ 6ին եւ կը խնդրուի հրաւիրեալներէն որ հաճին որոշեալ ժամէն 10 վայրկեան առաջ ներկայ գտնուիլ.

Երկուշաբթի օրը տեղի կ'ունենայ Գատըգիւղի Արամեան երկսեռ վարժարանի մրցանակաբաշխութեան հանդէսն ի Մէհքիւրտար.

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՆԴԷՍ
ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ

Պէրպէրեան վարժարանի մրցանակաց և վկայականաց բաշխման հանդէսը տեղի ունեցաւ երէկ վայելուչ շքով, ի ներկայութեան Գեր. Մելքիսեդեկ Սրբազանի, Գեր. Գարեգին եպիսկ. Սրուանձտեանցի, Արժ. Յակոբ վրդպ. Աշոտի, Վահան վրդպ. Տ. Մինասեանի, քահանայից և երկսեռ ընտրելագոյն բազմութեան մը.

Հանդէսը բացուեցաւ առ Վ.Ն.Հ. Սուլթանն աղօթքով մը և Համիտիէ քայլերգով զոր դաշնակի վրայ ածեց վարժարանին նախկին աշակերտներէն Վահան էֆ. Հազարապետեան. Յետոյ վարժարանի տնօրէն Պէրպէրեան էֆէնտի ատենաբանութիւն մ'ըրաւ յորում աւելի անձնական յարձակումներ կային քան դպրոցի վերաբերեալ տեղեկութիւններ. Ասոր հետեւեալ տեղի ունեցան ուսումնաւարտ աշակերտաց ատենաբանութիւնք. Վարժարանն այս տարի ունի 11 ընթացաւարտ. աւասիկ իրենց անունները, հանդերձ իրենց կարդացած ատենաբանութիւններով.

Պ. Միհրան Սարրաֆեան.— Պայմանք անտեսական զարգացման (հայերէն).

Պ. Երուանդ Սեդրաքեան.— Մատենագրաց ազդեցութիւնը (ֆրանսերէն).

Պ. Երուանդ Լութֆեան.— Արտասանութիւն արաբերէն.

Պ. Լեւոն Սարէնեան.— Արտասանութիւն պարսկերէն.

Պ. Արշակ Խասեան.— Ոգի Քրիստոնէութեան (հայերէն).

Պ. Սեթ Ասլանեան.— Արաբական քաղաքակրթութիւն (տաճկերէն).

Պ. Պօղոս Գոլոլեան.

Պ. Արմենակ Պէյլէրեան.— Գիտնալ նախատեսելու և կանխահոգ լինելու համար (անգլերէն).

Պ. Երուանդ Գարայեան.— Հին Եղլադա և իւր դերը (յունարէն).

Պ. Յովհաննէս Տէմիրեան.— Մարդ (ֆրանսերէն).

Պ. Ստեփան Ասլանեան.— Ցեղատակք (հայերէն).

Երբ ընթացաւարտք ստացան իրենց վկայականները, տնօրէնն իւր հռչակ բանքն ուղղեց նոցա, գծելով այն ուղին ընդ որ պարտին ընթանալ կենաց ասպարէզին մէջ. Ապա, տնօրէնին հրաւիրմամբ, Յ. Ոսկան էֆէնտի բեմ ելնելով, խրատական յորդորներ ուղղեց առ ընթացաւարտս, և Յովհաննէս էֆէնտի Սեթեան բանաստեղծական տրամախօսով մը յուզեալ ատենաբանութիւն մը կարդաց.

Ապա, վարժարանին նախկին աշակերտներէն Յովհ. էֆ. Արամեան գեղեցիկ յորդորներ ուղղեց առ ուսումնասէրս. Նախկին աշակերտաց Միութեան կողմէ պատրաստուած բանախօսութիւնը չկարդացուեցաւ անակնկալ պատճառաւ.

Հանդէսը փակուեցաւ Գեր. Մելքիսեդեկ Սրբազանին օրհնութեամբ և խրատական յորդորներով առ ուսումնասէրս, յետ որոյ վարժարանին աշակերտք, ընդ առաջնորդութեամբ իրենց դասատուին Պ. Մօսբուրի, մարմնամարզական կարի յաջող փորձեր կատարեցին.

Արժ. Տ. Յովհաննէս Մ. վարդապետ Արշարունի հրաւիրեալ է Պատարագ մատուցանել վաղը, կիւրակէ, Գընալը կղզւոյ եկեղեցւոյն մէջ, Վարդավառի տօնին առթիւ.

Վսեմ. Յակոբ էֆէնտի Փրէնկեան խորին շնորհակալիք կը յայտնէ ամեն անոնց որք փութացած էին ներկայ գտնուիլ իւր ողբացեալ ամուսնոյն՝ Երանուհի տիկնոջ յուղարկաւորութեան և ցաւակցութիւն յայտնել ու մխիթարել զինքն ու զաւակունքն այս դառն կորստեան համար.

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Ելմտական նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտի և նոյն նախարարութեան օգնական Մէճտէտտին էֆէնտի հրաժարեցուցուելով, Ելմտական նախարարութեան խորհրդական անուանուեցաւ հաշուական դիւանի նախագահ Վսեմ. Աքիֆ էֆէնտի.

ԵՐԵԿԻ ՍԷԼԱՄԼԸՔԸ

Սէլամլըքի արարողութիւնն երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ կատարուեցաւ սովորական հանդիսիւ. Վեհ. Սուլթանը միջօրէի աղօթքը կատարելէ յետոյ մզկիթին պատուհանէն դիտեց հանդիսին ներկայ գտնուող զօրաց մէկ անցքը.

Ներկայ էին նախորդ Խտիվ Իսմայիլ փաշայի որդիք Հիւսէին և Իպրահիմ փաշայք, Մակեդոնիոյ հռոմէական պուլկարաց եպիսկոպոս Տ. Լազար Միլատինով, պապական նուիրակ Տ. Պոնէթթի, Գարատաղի գործակատարն և այլ օտարազգիք որք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան Վեհ. Սուլթանի մեծարանաց. Նոյն պահուն կայս. Թիկնապահ Քէնան պէյ Տ. Լազար Միլատինովի յանձնեց երրորդ կարգի Օսմանիյէ պատուանշան մը զոր Վեհ. Սուլթանը շնորհած էր. Յաւարտ Սէլամլըքի արարողութեան Տ. Միլատինով կայս. պալատ գնաց և այս առթիւ շնորհակալութիւն յայտնեց.

Գարատաղի գործակատարն եւս Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ կայս. պալատ գնաց.

ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ինչպէս երեւցաւ երէկի և այս աւուր Պաշտօնաբաշխութիւններէն, կայսերական հրամանաւ Ելմտական առժամեայ Նախարար անուանուած է Վսեմ. Յակոբ փաշա, փոխանակ Վսեմ. Մահմուտ փաշայի և նոյն Նախարարութեան խորհրդական անուանուած է Վսեմ. Աքիֆ էֆէնտի՝ փոխանակ Վսեմ. Միքայէլ էֆէնտիի.

Ստամպուլ ծանուցանելով Մահմուտ փաշայի հրաժարեցումն, կ'ըսէ որ թէև ասոր բուն պատճառն յայտնի չէ, սակայն եթէ Ն. Վսեմութեան պաշտօնավարութեան մասին պատմուածներուն մէկ քառորդը միայն ճշմարիտ է, Մալիյէին հետ գործ ունեցող անձանց ոչ մին պիտի զարմանայ այս փոփոխութեան վրայ.

Լ. Հէրալտ եւս կ'ըսէ թէ կը խորհուի Ելմտական Նախարար անուանել Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Վսեմ. Զիհնի փաշան.

ՄԻԱՑՈՒՄՆ
ԹՈՒՐՔԵՒՊՈՒԼԿԱՐ ԵՐԿԱԹՈՒՂԵԱՑ

Արեւելեան երկաթուղեաց այն կառախումբն որ Պուլկարական երկաթուղեաց հետ պիտի միանայ, երէկ գիշեր ժամ 2 ու կէսին մեկնեցաւ Սիրքէճիի կայարանէն. Այդ կառախումբ ուր կը գտնուէին այն անձինք որք յօժարած էին անձամբ պատասխանել պուլկար կառավարութեան կողմէ իրենց ուղղեալ հրաւէրին, այս առաւօտ Ադր. Պոլիս կը հասնի ուսկից ուղեւորք իրենց ճամբան կը շարունակեն և Պէլօվա կը հասնին այս իրիկուն. Պէլօվայէն պուլկարական կառախումբը պիտի նստին Սոֆիա ուղեւորելու համար. Վաղն առաւօտ, Եւրոպիոյ կառախումբը Բէլգրատէն Սոֆիա պիտի հասնի և միջօրէին այդ մայրաքաղաքին մէջ տեղի պիտի ունենայ այն մեծ հացկերոյթն որ պիտի տրուի 200 հրաւիրելոց և որուն անձամբ պիտի նախագահէ Ֆէրտինանտ իշխանն. Երկուշաբթի առաւօտ կառախումբը վերստին ճանբայ պիտի ելնէ Սոֆիայէն և Կ. Պոլիս պիտի հասնի երեքշաբթի կէսօրին մօտ.

Կ. Պոլսէն հրաւիրեալ անձինք են՝ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարար Զիհնի փաշա, երկաթուղեաց տնօրէն Խայրի պէյ, Պ. Պ. Քիւլման, Տրվօ, Օպառէ, Քայլարտ, Ստէֆանովիչ, Տր. Ստէքուլի, Ժ. Կրօսլէր, Կարաչինօ, Ֆլէմինկ Սմայթ և տեղական լրագրաց ոմանց տնօրէնք. Նմանապէս հրաւիրեալ են Ադրիանուպոլսոյ կուսակալն և գլխաւոր պաշտօնատարք. Կառախմբին մէջ կը գտնուէին նաև մայրաքաղաքիս պուլկարական գործակալութեան պաշտօնեաներէն Պ. Պ. Զվէչքօֆ և Պրաբալօֆ.

—Մոնիթէօր կ'ըսէ որ եթէ պուլկար կառավարութիւնը գրաւած չլինէր Պէլօվա-Վաքարէլի գիծը, Պառօն տը Հիրշ մեծ հանդէսով մը տօնել պիտի տար ի Կ. Պոլիս, երկաթուղեաց միացման գծերու բացումն. Այսու հանդերձ, Պառօնը մտադիր է եղեր այդ հանդէսն յետաձգել այն ժամանակուան յորում պուլկար իշխանապետութիւնը կատարեալ գոհացում տայ օսմ. կայս. կառավարութեան.

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Ռումանիոյ թագաւորն հետեւեալ պատուանշանները նուիրած է,

Ռումանական Թագի առաջին աստիճանը՝ Վեհ. Սուլթանի փեսայ և առաջին թիկնապահ Մէհմէտ փաշայի, Մաբէյնին վերատեսուչ Էտիպ էֆէնտիի, նոյն վերատեսչութեան խորհրդական Պերթրամ էֆէնտիի և Ելմտական նախարարութեան նախորդ խորհրդական Փորթուգալ Միքայէլ էֆէնտիի.

Ռումանական Աստղ պատուանշանի երկրորդ աստիճանն՝ Արտաքին գործոց նախարարութեան դատական ճիւղին տնօրէն Ղալիպ պէյի և կայս. թիկնապահ Շէրիֆ պէյի.

Նոյն պատուանշանի երրորդ աստիճանն՝ օտար Մամլոյ դիւանի վարչութեան օգնական Սիմոն էֆէնտիի և օտար թղթակցութեանց դիւանի երկրորդ քարտուղար Եուսուֆ պէյի.

Ռումանական Թագի երրորդ աստիճանն՝ Արտաքին գործոց Նախարարութեան հեռագրական սենեկի քարտուղար Շէվքէթ պէյի, կայս. Ամէտի դիւանատան քարտուղարներէն Րէֆիգ պէյի, Արտաքին թղթակցութեանց դիւանատան քարտուղար Սամի պէյի և Մաբէյնին վարչութեան թարգմանութեանց սենեկի տնօրէն Եանքօ Վասիտի էֆէնտիի.

Ռումանական Աստղ պատուանշանի չորրորդ աստիճանն՝ արտաքին թղթակցութեանց դիւանի քարտուղարներէն Սատէտտին, Հայտար ու Ֆուատ պէյերու և թարգմանութեանց դիւանի քարտուղարներէն Րիֆաթ պէյի.

Նոյն պատուանշանի հինգերորդ աստիճանը՝ Մաբէյնին վերատեսչութեան թարգմանութեանց սենեկի օգնական տնօրէն Ալի պէյի եւ նոյն վերատեսչութեան խորհրդականի քարտուղար Վարդանեան Պօղոս էֆէնտիի.

Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այս պատուանշաններու գործածութիւնը.

—Պարսկական կառավարութիւնն Առիւծու և Արեգական պատուանշանի երրորդ աստիճանը նուիրեց կայս. մասնաւոր արկեղ թարգմանիչներէն Համտի պէյի.

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆԸ

Օսմանեան կայս. Պանքան հեռագիր մը ստացաւ Լոնտոնի և Բարիզու վարչութիւններէն որք կը հաւանին 1,500,000 ոսկւոյ փոխառութեան համար կայս. կառավարութեան և Պ. Էմիլ Տըվօյի միջեւ գոյացեալ համաձայնութեան պայմանաց. Հետեւաբար վերջնական պայմանագիրը կ'ստորագրուի այսօր. Պ. Տըվօ պիտի ստորագրէ ի դիմաց Օսմ. կայս. Պանքային, Պ. Հվէքնիտէս՝ ի դիմաց Սօսիէթէ Օթօման Պանքային և Պանք տը Քօնստանտինօփլի և Պ. Թուպինի՝ ի դիմաց Քրէտի Ժէնէրալ Օթօմանի. Ինչպէս յայտնի է, փոխառութեան գումարին կէսը 750,000 ոսկի պիտի առնուի Օսմ. կայս. Պանքայէն և կէսը վերոյիշեալ միւս երեք դրամատուններէն.

«ԱՄԱԼԹԵԱ»Ի ՅԻՍՆԱՄԵԱԿԸ

Մեր Զմիւռնիոյ թղթակիցն յուլիս 27 ամսաթիւ նամակաւ հետեւեալ կերպիւ կը նկարագրէ քաղաքին Ամալթեա լրագրոյն հիմնարկութեան յիսնամեակը.

Կիրակի օրը կատարուեցաւ քաղաքիս յունարէն թերթերէն Ամալթեայի յոբելեանն յոյժ շքեղ և միանգամայն սրտաշարժ կերպով.

Առաւօտուն՝ Այա Ֆօթինի եկեղեցւոյն մէջ հանդիսաւոր կերպով հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ թերթին հանգուցեալ հիմնադրին և խմբագրաց յիշատակին համար. Երեկոյին փառաւոր խնճոյք մը տրուեցաւ Տիկին Հիւքի հոյակապ պանդոկին մէջ, որուն ինչպէս ներքին նոյնպէս և արտաքին կողմն այս առթիւ վայելչապէս զարդարուած էին. Մրտենիներ և սպիտակ կտաւէ դրօշակներ, որոնց իւրաքանչիւրին վրայ տեղական թերթերու մէկ մէկ օրինակը տպուած էր, կը զարդարէին շէնքին դուռն. սոր վերեւ գտնուած պատշգամն և շէնքին ամբողջ ճակատը կը ծածկուէին երփներանգ լապտերներով, որոց միջև «1838 Ամալթեա 1888» լուսավառ տառերն ակնախտիղ կը ցոլային. Այն լայնարձակ սրահն ուր պիտի կատարուէր խնճոյքն՝ ամենէն աւելի շքեղութեամբ, ճաշակաւ և խորհրդաւոր կերպով զարդարուած էր. Ամեն կողմ գոյնզգոյն դրօշակներ կը ծածանէին և անոնց մէջ տեղ մէկ կողմ կ'երեւէր Օգոստափառ Սուլթան Համիտ, իսկ միւս կողմն երջանկայիշատակ Սուլթան Մահմուտ կայսերց պատկերներն. Այս վերջնոյն, որուն տիրապետութեան ժամանակ հաստատուած է Ամալթեա լրագիրը, պատկերին տակ կը նշմարուէր ոսկեզօծ շրջանակով մը՝ յիշեալ թերթին Գ. թիւը 7 օգոստոս 1838 թուակիր, առաջին և երկրորդ թիւերը բոլորովին սպառած ըլլալով. Սրահին մէջտեղ շքեղապէս պատրաստուած կը տեսնուէր սեղան մը՝ հոտաւէտ և երփներանգ ծաղիկներու տարափով մը ծածկուած.

Ժամ 10ին խմբուեցան հրաւիրեալք 45ի չափ, գլխաւորաբար խմբագիրներ ամեն ազգէ ինչպէս նաև կառավարութեան պաշտօնեաներ, փաստաբաններ, բժիշկներ, վաճառականներ և այլն, և քիչ յետոյ սեղան նստելով առաջին բաժակն առաջարկուեցաւ Օգոստափառ Սուլթան Համիտ կայսեր կենաց. ապա կարդացուեցան ճառեր և քերթուածներ. Այս հանդիսին մի միայն երկու հայազգի ներկայ գտնուեցան, որք են Մեծ. Գ. Պուպլի և Մ. Մամուրեան էֆէնտիները. Երկուքն ալ ատենախօսեցին ֆրանսերէն լեզուաւ և ծափահարուեցան.

Կէս գիշերէն մէկ ժամ յետոյ վերջացաւ հանդէսն, որու չմոռնանք ըսել ներկայ գտնուեցան նաև տեղւոյս հելլենական հիւպատոսը և Ամալթեայի նախորդ խմբագիր Ն. Սամիոթաքիին որդին, որ այս առթիւ յատկապէս Աթէնքէն հրաւիրուած էր և շատ մը հանդիսականներու պէս ատենախօսութիւններէն շատերը նամէտ աչերով կը լսէր.

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Յունաց Ամեն. Պատրիարքն որ մի քանի շաբաթէ հետէ հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած լինելով, Մաքրի գիւղի ամարանոցէն Ֆէնէր իջաւ եւ նախընթաց օր նախագահեց Սինոդի նստին.

ՏԱՍԱՆՈՐԴԻ ՎԱՐՁԱԿԱԼՔ

Տրավիզէն կը գրեն առ Լա Թիւրքի.

«Տասանորդք շատ արագ կերպիւ և արտասովոր պայմանաց մէջ վաճառուեցան, հնձոց նուազութեան պատճառաւ. ուրիշ կողմեր նախորդ տարւոյ տասանորդի արտադրութեանց 100ին 60ը միայն ձեռք բերին, մինչդեռ այս տեղ 100ին 80. Յիշատակելի է նաեւ թէ տասանորդի վարձակալաց պակասութիւնն եւս զգալի էր ի մեզ և 7000 ոսկի որոշուելու վրայ էր վարձակալութեան վերջին գինն, երբ Սելանիկի վաճառականներէն Պ. Ասլան ներկայանալով, մինչեւ 12,000 ոսկւոյ բարձրացուց զայն.

ՕՍՄ. ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՆՔ

Ժամանակէ մ'իվեր կը խորհուէր միակ շէնքի մը մէջ կեդրոնացունել օսմանեան զանազան նամակատուներն. այս նպատակաւ, Եէնի-Ճամիի այժմեան նամակատունն, որ անբաւական է պահանջուած պիտոյից, պիտի վար առնուի և անոր տեղ պիտի կառուցուի օսմանեան կայս. նամակատան վայելուչ շէնք մը. Սակայն մինչեւ որ կատարուի այդ կառուցումն — որուն ձեռնարկելու համար կայսերական հրամանի կ'սպասուի — զանազան նամակատունք առժամեայ շէնքի մը մէջ պիտի կեդրոնացուին և զորս արտօնող կայս. Իրատէն ելաւ նախընթաց օր. Ըստ այդ Իրատէին, Եէնի-Ճամիի և Ղալաթիոյ նամակատունք Պոլիս, Պալըք Բազարի կողմը պիտի փոխադրուին. Ղալաթիոյ մէջ մասնաճիւղ մը միայն պիտի մնայ, որոյ տնօրէնութիւնն յանձնուած է Տիմիդրաքի Այվազիտիս էֆէնտիի, անդամ տնօրէն խորհրդոյ թղթատարական և հեռագրական վարչութեան.

—Յիշեալ վարչութեան պաշտօնեաներէն Բէդաքի էֆէնտի որ Սելանիկի նամակատունը կազմակերպելէ յետոյ մայրաքաղաքս վերադարձած էր, այսօր Ադրիանուպոլիս կ'ուղեւորի թղթատարական նորընտիր շրջուն պաշտօնէից գործերը կազմակերպելու համար.

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐ

Ինչպէս կը յիշուի, Ջէպէլէ, Գանտար, Քիլէ և Հայվան Րուսումու անուն տուրքերն, զորս ցարդ Քաղաքապետութիւնը կը գանձէր, կայս. հրամանաւ Մալիյէի գանձուն յանձնուած էին.

Արդ, Ելմտական Նախարարութիւնը ծանոյց ամեն կողմ թէ կայս. հրամանը միայն առաջին երկու տուրք կը վերաբերի և թէ մնացեալ երկուքը՝ Քիլէ և Հայվան ըստ առաջնոյն Քաղաքապետութեան կողմէ պիտի գանձուին.

Դատական Վսեմ. Նախարարին նախագահութեամբ կազմեալ դատական ժողովն նախընթաց օր ի նիստ գումարուելով մէկ քանի դատական պաշտօնէից ընտրութիւնը կատարեց.

—Հարիւրապետի աստիճան տրուեցաւ բժշկական վարժարանի անցեալ տարւոյ շրջանաւարտներէն անասնաբոյժ Եաղճը զատէ Օսման Նուրի պէյի որ կայս. Չիֆթէլէր ագարակին մէջ պաշտօնի մը կոչուեցաւ.

—Աւստրիական դեսպանատան գործակատարն հինգշաբթի օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ. Եպարքոսին և Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Վսեմ. Տահեան էֆէնտիի հետ. Քիչ յետոյ միւս մեծ Տէրութեանց դեսպանատանց առաջին թարգմանք եւս Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Ն. Վսեմութեան հետ.

—Քաղաքապետութիւնը տեղեկանալով որ մայրաքաղաքիս մէջ խարդախեալ քացախ կը վաճառուի որ տաշեղի, ոգիի և արջասպի բաղադրութիւն մ'է, բժշկական վարչութեան յանձնարարած է տեղեկագրել թէ այդ բաղադրութեամբ պատրաստուած քացախն առողջութեան կը վնասէ՞ թէ ոչ.

—Կայս. հրամանաւ Զմիւռնիոյ թաղապետական շրջանակք մթերանոց մը պիտի կառուցանեն ուր պիտի պահուին քարիւղ, ոգի և այլ դիւրավառ նիւթեր և այս առթիւ տուրք մը պիտի առնուի. Կայս. սոյն հրամանը հաղորդուած է Այտընի կուսակալութեան ի գործադրութիւն.

—Երէկ ժամը 7ին, Վոսփորէն իջնող 25 թիւ շոգենաւը Թարապիոյ նաւամատոյցէն նոր բաժնուած, վարէն ելնող 17 թիւ շոգենաւուն դէմ գալով հակառակ երկու կողմանց ջանից այս վերջինը 25 թիւ շոգենաւին առաջակողման բաղխեցաւ մեծ սարսափ ազդելով սորա ճամբորդաց. բարեբաղդաբար վնասաբեր հետեւանք չունեցաւ, որով երկու շոգենաւները կրցան շարունակել իրենց ճամբան.

—Լոյտի [illegible] անուն շոգեմակոյկին տեղ, որ հինցած էր, նոյն անուամբ ուրիշ մը շինուած է Դրիէստի նաւարանին մէջ. Այդ շոգեմակոյկ, հանդիսիւ ծով իջուցուելով ի Դրիէստ, յիշեալ նաւահանգիստէն մինչեւ ի Կ. Պոլիս եկած է առանձինն.

—Առջի օրն, իրիկուան կողմ, տարօրինակ արկած մը պատահեցաւ ի Բանկալթի մեր ազգային գերեզմանատան առջեւ. Թրամուէյի 82 թիւ կառքն որ դէպ ի Շիշլի կ'ուղեւորէր, յանկարծ մէկ կողմին վրայ դարձաւ. Դիւրին է աչքի առաջ բերել այս արկածին յառաջ բերած շփոթութիւնն. ուղեւորք իրարու վրայ գլորած էին և կառապան ու տոմսավաճառը սալայատակին վրայ ինկած. բարձրագոչ ճիչեր կը լսուէին կառքին մէջէն որուն պատուհաններէն—որք ելից միակ միջոցն էին կառքին այդ դիրքին մէջ—դժուարաւ դուրս կ'ելնէին ուղեւորք.

Ակնթարթի մէջ բազմութիւն հաւաքուած էր և արկածեալք մօտակայ խանութները տարուեցան ուր ջուր կը սրսկէին փախցողներուն երեսին և կը դարմանէին մի քանի կիներ ու մանուկ մը որք թեթեւ վիրաւորութիւններ ունեցած էին։ Բարեբաղդաբար մեծ վնաս մը չպատճառեց այս արկածն որ առաջին անգամ կը պատահի, կարծեմք, և պատահած չէ Պէշիկթաշի գծին վրայ իսկ ուր կառքերն երկյարկ են։

—Պ. Ա. Լիպի որ քարիւղի ընդարձակ հանքեր ունի յԱմերիկա, մայրաքաղաքս եկած է և Բերա, Օդէլ Ռուսիալ պանդոկն իջեւանած։

—Նիւ Եօրք Հէրըլտ լրագրոյ օգոստոս 5ի թուոյն ի Թուրքիա մուտքն արգիլուեցաւ կայս. կառավարութեան կողմէ։

—Ֆրանսական դեսպանատան զինուորական նախորդ կցորդ Պ. Գաֆարէլ նախընթաց օրը մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս ի Մարսիլիա։

—Ռէժիի դէտերն անցեալ երեքշաբթի օր ի Պոլիս Խըրգալի Շէրիֆ թաղին մէջ մէկ քանի տուներ կը խուզեն փախստեայ ծխախոտ գտնելու համար. սակայն ոչինչ կը գտնեն։ Այդ տանց տէրերն այժմ դատ բացած են անոնց դէմ որք անտեղի տուած են այդ խուզարկութեանց։

—Անցեալ օր Բ. Դրան մեծ պողոտայէն անցնող գաղթականի կառք մը, որոյ ձիերն կաղած լինելով սրարշաւ կերթային, Գըրիգոր անուն բեռնակիր մը տապալեց որ խոշոր հակ մը բեռցած էր։ Բեռնակիրին աջ սրունքը բաւական ճմլուած լինելով հիւանդանոց փոխադրուեցաւ և կառապանն ալ ձերբակալուեցաւ։

—Նախընթաց օր Հէյպէլի կղզւոյն ծովեզերքէն մարդու մը դիակը գտնուեցաւ։ Կատարուած քննութիւններէ հաստատուեցաւ թէ այդ մարդ 94 տարեկան Խրիսթօ անուն Եանեացի մ'է որ ի Հէյպէլի նպարավաճառութիւն կ'ընէր։ Խրիսթօ, որ մըտային խանգարում մ'ունէր, մէկ քանի օրէ ի վեր անյայտ եղած էր և կը փնտռուէր։

ԱՅՍ ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍԸ

Այս գիշեր տեղի կունենայ ի Պէօյիւքտէրէ, ռումանական դեսպանատան մէջ, Օր. Վանտա և Օր. Եատուիկա Պիլէժվսքիի նուագահանդէսը, դաշնակի և ջութակի վրայ։ Նուագահանդէսը պիտի սկսի գիշերուան ժամ ինն ուկէսին (Ը. Ե.)։ Մտից տոմսերու գինն է [illegible] և ½ օսմ. ոսկի։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Փոփոխութիւն Կ. Պոլսոյ արուարձանին կառախմբոց ուղեցոյցին

Ներկայ օգոստոս ամսոյ 14 երեքշաբթի օրէն սկսեալ, նոր ուղեցոյց մը ի գործադրութեան պիտի դրուի Կ. Պոլսոյ արուարձանին կառախմբոց համար։

Նոր ուղեցոյցը վաղայաջորդ օրը պիտի հրատարակուի լրագրաց մէջ և պիտի փակցուի կայարանաց մէջ։

Կ. Պոլիս, 11 օգոստոս

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Ուղեւորութիւն Կ. Պոլիս—Վիէննա—Փարիզ

Ներկայ օգոստոս 13 երկուշաբթի օրէն, ուղեւորաց կառախումբ մը ամեն երիկուն պիտի մեկնի Սիրքէճի-Իսկէլէսիի կայարանէն յԱտրիանուպոլիս, Փիլիպէ և Պելով, ուղղակի հաղորդակցութեամբ ի Սոֆիա, Նիշ, Պելկրատ, Պուտափեշթ, Վիէննա և Բարիզ։

Կ. Պոլսէն մեկնման ժամն է երեկոյեան ժամ 8·15։

Կ. Պոլսէն ի Վիէննա տեւողութիւնն է 47 ժամ։

Ուղեցոյցը պիտի հրատարակուի վաղայաջորդ օրը։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բարիզ, 10 օգոստոս

Հող կրող բանուորներն, այսօր ժողով մը գումարելով, որոշեցին շարունակել գործադուլը։ Ոչ մէկ միջադէպ պատահեցաւ։

Սոֆիա, 10 օգոստ.

Պ. Պ. Լէնտլէր և Պինտըր, որք աւազակներէն յափշտակուած էին, ազատ թողուեցան։

Աթէնք, 10 օգոստ.

Երէկ Միսոլոնկիի մէջ գտնուեցաւ 100 տրախմինոց պանքանոտ մը սքանչելապէս կեղծուած. այս իրողութիւն բուռն սրտայուզութիւն յառաջ բերաւ։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 30 յուլիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ

ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	....	110 ½
3 » » » (վճռ.կնին)	....	110 ⅛
3 » Բարիզի » (պանքայի)	....	22 90
3 » » » (վճռ.կնին)	....	22 97 ½

Օսմանեան Քոնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Ս)	Սերի	16 18
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	16 17
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	16 17
Բարձրագոյն գին	»	16 17
Նուազագոյն »	»	16 17
Կէս օրին	»	16 17

ԻՒԹԻՒՆՏԻԱՃԸ ՏԱՀՎԻԼ

Երէկ երեկոյ	37 38
Այս առաւօտ	37 38
Կէս օր	37 38

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Փոխառութիւն 1858)	A.	Սերի	24 30
» 1862)			
» 1860)			
» 1863)	B.	»	15
» 1872)			
» 1865)			
» 1869)	C.	»	16 17
» 1873)			

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Անգլ. Լր.		4 8
Քրէտի ժէնէրալ	Օսմ.	»	7 26
Պանք տը Գօնս	»	»	6 25
Փօս. Շանժ է վալէօր	»	»	4 20
Թրամուէյ	»	»	475
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.		42
Օպլիկասիոն տը Բրիօրիթէ	»		—
Բաժնեթուղթ Լաւրիոնի	»		118

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	Ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	88 6
Անգլիական ոսկի	»	111 2
Բօլ Իմբէրիալ	»	91
Քրիմից	»	51 20
Ռուսլի թղթադրամ	»	9 40
» արծաթ	»	74 20
Ֆիօրին	»	— —
Մէճ. արծ. (տարբ.)	»	108 10
Վեցնոց	»	103 30
Հինգնոց	»	103 30
Մէթալիք	»	104 10
Թաափիկէ	»	12 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱՅ

Լոնտոն, 10 Օգոստոս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսօլիտէ	99 7/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուեցաւ	14 13/16
» » » գոցուեցաւ	14 13/16
» » » Ա.	24 ½
» » » Բ.	15 ¼
» » » Գ.	14 ¾
Օսման 1871	86 ¼
Փոխառութիւն 1877	96 ½
Պանք Օթօման	11
Ռուսական փոխառ. 1873	98
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	84 ⅜
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	102 ½
Տայրա Սանիէ	79 ⅜
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	101 ¾
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 521

Վիէննա, 10 Օգոստոս ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	123 40
Օսմանեան երկաթուղի	20 50

Բարիզ, 10 Օգոստոս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 ½ %	105 50
» » 3 %	83 85
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սերի Դ. բացուեցաւ	15 10
» » » գոցուեցաւ	15 10
» » » Բ.	15 20
» » » Գ.	15
Օսմանեան երկաթուղի	41 75
» Ռէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	529 37 ½
Գրէտի Լիոնէ	596 25
» Ֆոնսիէ	1355
Բաժնետոմս Լիոնի	1277 50
Սուեզի ջրանցք	2210
Ռուսական 5 % 1877 ի	101 ¾
Իտալական Ռանթ	97 12 ½
Սպանիական (արտաքին)	73 ¼
Եգիպտական միացեալ	429 37 ½
Բրիօրիթէ Թիւրք	422 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 36

ՆԱՄԱԿ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԱԳՆԱՊ

ԲԵՐԱ, 29 յուլիս

Երեսփոխանական վերջին ընտրութեանց ժամանակ, Վսեմ. Ստեփան Փաշա Ասլանեան Եէնի գափուի թաղէն երեսփոխան ընտրուելով, ըստ Ներքին Կանոնագրի Ազգային Ժողովոյ, յիշեալ թաղի Ընտրողական Ժողովոյ Նախագահին կողմանէ կը հրաւիրուի հաղորդել գիւր յանձնառագիր։

Ստեփան փաշա կը պատասխանէ թէ ինքը կարող չէ իւր հաւանութիւն կամ մերժում հաղորդել Ընտրող. Ժողովոյ, այլ ըստ Սահմանադրութեան՝ ուղղակի Ազգային Ժողովոյ, երբ սա վաւերացնէ գիւր ընտրութիւն։

Այս գիր կը կարդացուի Ազգ. Ժողովոյ վերջին նստին մէջ. որոնելով Ազգային Ժողովոյ ատենագրութիւնները, կը տեսնեմ սակայն, թէ 1874 նոյեմբեր 4ի նստին մէջ հաստատուեր է Ազգային Ժողովոյ Ներքին Կանոնքը։ Եօթն ամիս չափ ետքը Ստեփան փաշա երեսփոխան ըլլալով Սկիւտարի Ս. Խաչ թաղէն, իւր ընտրութեան տեղեկագիրը Ազգային Ժողովոյ 1875 մայիս 2ի նստին ներկայացեր և վաւերացեր է։ Սոյն ատենագրութիւն կը հաստատէ թէ յայնժամ Ստեփան փաշա Ասլանեան յղած է ըստ Ներքին Կանոնագրի Ազգային Ժողովոյ գիւր ՅԱՆՁՆԱՌԱԳԻՐ Սկիւտար Ս. Խաչ թաղի ընտրող. ժողովոյ։

Անկէ ետեւ Ստեփան փաշա Ասլանեան Ազգային Ժողովոյ Ատենապետ ընտրուելով քանի՛ քանի՛ տարիներ ՆԵՐՔԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳՐԻՆ համաձայն Ժողովը կառավարեր եւ բազում երեսփոխանոց ընտրական տեղեկագրերն հանդերձ յանձնառագրովք, ուղղեալ առ ընտր. Ժողովս, մատուցանելով Ազգային Ժողովոյ վաւերացնել տուեր է։

Իրաց այս վիճակին մէջ հետաքրքրական է անշուշտ գիտնալ թէ, ատենով խղճի հանդարտութեամբ Սկիւտար Ս. Խաչ թաղի ընտրող. ժողովոյ յանձնառագիր ղրկող և երկար տարիներ ըստ Ներքին Կանոնագրի Ազգային Ժողով կառավարող Ստեփան փաշան, ի՞նչ պատճառ ունեցած է որ այս անգամ Եէնի Գափուի թաղի ընտրող. ժողովոյ յանձնառագիր ղրկելու խղճահարեր է Սահմանադրութեան դէմ չմեղանչելու երկիւղիւ։

* * *

«ՍՈԽԱԿ» ԵՒ «ԽՕՍՆԱԿ»

Կ. ՊՈԼԻՍ, 30 յուլիս

Կը խնդրեմ որ հաճիք սոյն երկտողը հրատարակել։

Սոխակ՝ Խօսնակի շարունակութիւնը չէ, ինչպէս յայտարարած եմ յատենի Կրօն. Ժողովոյ։ Միայն թէ Խօսնակի մինչեւ 13 թիւի ելեւմուտքն ինձ վերաբերելուն համար, բաժանորդագինը որ է 10 ղրշ. ինձ պիտի վճարուի, ինչպէս և ես պարտաւոր եմ վճարել, որոց տարեկան բաժանորդագինն կանխիկ առած եմ։

Մնամ աղօթարար վասն օրհնեալ ազգիս Հայոց

ՎԱՀԱՆ Վ. ՏԷՐ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՉԻՆԿԵԱՆԷՆԵՐՆ

(ՑԻՍԿԻՍՏԱՐ)

ԱՌ Տ. ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ

Երբ ծովափէն ի քիրս ի հեւ
Վերելակես — և ի հառա՛չ —,
Բարձանց վրայ դալար տերեւ՝
Ծանուցանէ նոր թաղ. յառա՛ջ։

Ցառա՛ջ. հասնիս թաղն այն փոքրիկ,
Այլ եզական ի թաղս համայն.
Զի՞նչ տեսանես. է՞ քանարիկ. —
Ոչ, մարդ է, կին. գընչո՛ւ մ'է այն։

Չինկեանէնէ՛ր, այսպէս կոչուի
Խումբն այն թեթեւ, թափանցիկ տանց,
Ցորս քան ըղձուր վարին աչուի
Թուխ, թափառիկ, թովի՛չ կանանց։

Թափուր յաճախ են այն տուներ,
Սակայն է թաղն հանապազ լի.
Ցաճախ ի հիւղսն է միայն ըստուեր,
Այլ երգօք թաղն է յաւէտ լի։

Շըքեղ տունք են չուրջ թաղին այն,
Այլ յա՛յն ի թաղ ծառ դալարի.
Չինկեանէնէ՛ն ունին միայն
Հովանաւոր զով ծառուղի։

Այն աքսեան թուփերուն տակ
Գընչուն գործէ լուռ, երազո՜ղ.
Գործիքն՝ ուռկ, ձեռաց են մատք,
Նաեւ ատամքն ու մերթ լեզուն։

Ըստուեր՝ հիւղիցն այն կարասիք,
Եւս և հօղէ ցանցառ անօթք.
Աւելին այն տանց՝ բուռն հով կամ սիք,
Եւ կոխեն անդ լոկ բոպիկ ոտք։

Լըւացքի ջուրն է գընչուին՝
Մըշտահոսան ճաճանչն արփւոյն,
Եւ օճառ իւր՝ լերանց փոշին —
Խառնուրդ բուսոց, քարանց, ցօղոյն։

Ձերդ ծիածան, ո՜հ, ծածանի
Գընչուին հին, լայն պատմուճան
Ճերմակ, կապոյտ, դեղին ոսկի,
Ուստ ի յայտ գայ թուխ իւր իրան։

Հաստատեալն անդ անհաստատ ցեղ,
Ցիւրում ի տան խոկ իբրեւ հիւր,
Ազատ անգիր այլ ոչ անգեղ,
Ցանկուցանէ՛ զիս նըրբեհ իւր։

Եւ քայլքս ի թաղն այն յանըզգայս
Ցամփին, յաջ ձախ հայիմ անյա՛գ.
Կենաց ըստուերն խոկ ոչ է այս.
Սակայն թերեւս ա՛յս խոկ է կեանք․․․։

22 յուլիս 88 Ե. ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ
Իճատկլէ

ՆԱԽԱԳԱՀԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՔԱՐՆ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, յուլիս 23

Վերջին ամսոց մէջ նախագահական ընտրութեանց պայքարն յառաջ տանելու համար գլխաւոր մասնաժողովներն իրենց կեդրոնատեղի ընտրած են Նիւ Եորք քաղաքն, որ այժմ կը ճանչցուի բոլոր Միացեալ Նահանգաց առեւտրական, քաղաքական, ընկերական և մտաւորական կեդրոնը։ Այժմու ընտրական պայքարն ևս մղումն և ուղղութիւն պիտի ընդունի այս քաղաքէն։ Արդէն Ռամկավարականաց Ազգային Մեծ Մասնաժողովը պատրաստած է իւր կեդրոնատեղին, և Հանրապետականաց Ազգային Մասնաժողովն այս օրերս պիտի պատրաստէ իւրն եռանդեամբ գործի սկսելու։ Ռամկավարականաց Մասնաժողովն ունի ամբողջ շէնք մը ուր բազմաթիւ գրագիրներ և օգնականներ շարունակ պիտի գործեն մինչեւ ընտրութեան օրն։ Այս շէնքին մէջ Գործադիր Մարմինն ունի իւր սենեակներն, հոս պիտի ամբարուին կուսակցութեան զէնքերն և ռազմամթերքն, և հոս առատութեամբ պիտի ծախսուի պատերազմի ջիղն ու նիարդը (դրամ)։

Ո՞րչափ կ'արժէ երկրին նախագահական ընտրութեան պայքարն։ Դիւրին չէ ճշգրիտ պատասխան տալ այս հարցման, վասն զի ընտրական մարմիններն հրապարակաւ համար տուող մարմիններ չեն. ուստի և չեն հաշակեր ի վերայ տանեաց իրենց հասոյթներն եւ ծախքերը։ Դրամ կ'ընդունին այնպիսի աղբիւրներէ զորս չեն կրնար ի հրապարակ հանել, և դրամ կը ծախսեն այնպիսի նպատակներու և գործերու համար, որ բոլորովին օրինաւորութեան և պատուաւորութեան շրջանի մէջ չեն։

Պաշտօնական կարեւոր թուղթերու և հատուածներու պատրաստութիւնն և շրջաբերութիւնն են մի կարեւոր մասն Ազգային ընտրական մասնաժողովներու գործին։ Ամեն պայքարի ատեն շատ մեծ քանակութեամբ կը պատրաստուին և կը հրատարակուին այսպիսի թուղթեր։ Ասոնք մեծաւ մասամբ կը բաղկանան Ազգային Ժողովոյ նիստերուն մէջ այլեւայլ առիթներով արտասանուած նշանաւոր ատենաբանութիւններու օրինակներէ։ Այս ատենաբանութիւնք ընդհանրապէս լի են վիճակագրական հաշիւներով, և մինչեւ ցարդ կուսակցութիւն մը թերացած չէ պայքարի ատեն հրատարակել հատորներ թիւերու և մանր հաշիւներու ցուցցնելու համար թէ հակառակ կուսակցութիւնն աւեր և կործանումն պիտի բերէր երկրին վրայ. և թէ այն կուսակցութեան ներկայացուցիչ բոլոր պաշտօնական մարդիկ եղած են գողեր և չարաչար, եթէ ոչ կաշառակեր և գող։

Ազգային Ժողովոյ այլեւայլ նիստերուն մէջ արտասանուած ատենաբանութիւններու օրինակներէն և թուաբանական երկար հաշիւներու ցանկերէ զատ մեծ քանակութեամբ ուրիշ տպագրեալ նիւթեր կը ղրկուին երկրին չորս կողմը մարդոց միտքերը լուսաւորելու և քաղաքական եռանդ արծարծելու կուսակցական ոգին սիրտը վառելով։ Եթէ կուսակցութիւն մը յաջողած է գեղծումներ երեւան հանել, երկրին օգտակար գործեր տեսնել, նոյն կուսակցութեան պերճախօս ատենաբանք մինչեւ յերկինս կը բարձրացունեն իրենց գործն, և իրենց հակառակորդները կ'իջեցունեն մինչեւ յանդունդս։ Եթէ հակառակ կուսակցութեան գլուխները գրած են նամակներ կամ արտասանած են այնպիսի խօսքեր որ միւս կուսակցութեան օգտին կը ծառայեն, Ազգային Մասնաժողովոյ պարտքն է փնտռել գտնել զանոնք և ջանալ տարածել անոնց օրինակներն հակառակորդը չփոթելու։ Հարկաւ միւս կուսակցութեան Ազգային Մասնաժողովն ալ կը ջանայ ցուցնել թէ այն նամակները կամ խօսքերը կեղծ են, և ինք կը գտնէ թշնամւոյն նոյնօրինակ կամ այլ թերութիւններն և չափազանցելով կը հրատարակէ զանոնք։ Այսպէս երկու կուսակցութիւնք ամիսներ կը պայքարին գրչով, և ցաւալի է ըսել, յաճախ ոտքի տակ կ'առնեն պատշաճից օրէնքն, և նոյն իսկ ճշմարտութիւնը։

Ասկէ ճիշդ տասն-երկու տարի առաջ տեղի ունեցած ընտրական պայքարն երկրին պատմութեան մէջ նշանաւոր է կարեւոր պաշտօնական և այլ թուղթերու անբաւ քանակութեամբ հրատարակման մասին։ Ռամկավարականաց Ազգ. Մասնաժողովը գործի ըսկսէ շատ առեն առաջ, Մր. Թիլտըն, Ռամկավարականաց ընտրելին, կազմակերպեց ինչ որ բառին անձուկ նշանակութեամբ կը կոչուի գրական խմբակ (literary bureau)։ Մր. Թիլտըն իւր մըտաց սուր աչուըներով տեսաւ թէ ըստոյգ տեղեկութիւն որչափ օգուտ և արժէք ունի պայքարի ատեն։ Գիտէր թշնամւոյն բոլոր հնարքն և միջոցներն իրողութիւնները խեղաթիւրելու, և բուէտուն նախապաշարելու իմաստական ձեռնարկութիւններով, ուստի և թշնամւոյն փաստերը ցրելու համար պատրաստեց ազգու և կտրուկ տետրակներ զորս ցրուեց ամեն կողմ։ Հետեւանքը ցուցուց թէ Մր. Թիլտըն իմաստուն հեռատեսութեամբ գործած էր։ Կ'սպասուէր որ Մր. Թիլտըն իւր անբաւ հարստութիւնը պիտի գործածէր իւր ընտրութիւնն յաջողցնելու, և անհաւատալի զրոյցներ ելան այն ատեն պայքարի ատեն Մր. Թիլտընի ծախսած դրամին քանակութեան մասին։ Իրողութիւնը սա էր սակայն թէ Մր. Թիլտըն պաշտօնական ստոյգ տեղեկութիւններ հաւաքելու և վիճակագրութիւններ պատրաստելու և երկրին ամեն կողմ տարածելու համար ծախսեց 250,000 թալեր։ Այն պայքարի գրականութիւնը շատ նպաստեց Ռամկավարական կուսակցութեան սկզբունքներն և պատմութիւնն յստակ կերպով դնելու երկրին առջեւ, և ուրիշ յաղթութեանց ճանապարհ հարթելու։

Նշանները կը ցուցնեն թէ այժմու ընտրական պայքարն ևս նշանաւոր պիտի ըլլայ իւր գրականութեան, այսինքն պաշտօնական թուղթերու և քաղաքական ատենախօսութիւններու անբաւ հրատարակութիւններով։ Ազատ առեւտուրի (free trade) կնճռոտ խնդիրն անսպառ նիւթ պիտի ընծայէ տետրակներու, ատենաւորներու, վիճակագրութիւններու և իրողութիւններու։

Ընդհանրապէս իւրաքանչիւր կուսակցութեան Ազգային ընդարձակ Մասնաժողովն կը հրատարակէ քաղաքական դասագիրք մը որ կը պարունակէ կուսակցութեան սկզբունքներն և ծրագիրը և կարեւոր կէտեր յառաջնորդութիւն ատենախօսաց և ի լուսաւորութիւն բուէարկուաց։ Ազգային Մասնաժողովոյ մէկ շատ կարեւոր գործն է երեւելի ատենաբաններ ղրկել ազգին անդին և հաստացանել անոնց ծախքերը։ Ատենաբանք ըլլալու են մեծ համբաւի տէր մարդիկ որպէս զի ժողովուրդն խուռն բազմութեամբ դիմէ զանոնք լսելու։ Ատենաբանք ըլլալու են նաեւ կորովի ու քաջառողջ մարդիկ որպէս զի կարենան դիմանալ ճամբորդելու և ամիսներ շարունակ խօսելու յոգնութիւններու։ Երբեմն այս ատենաբաններէ իւրաքանչիւրը կ'ընդունի մէկ երեկոյի համար 100 թալեր։ Տեղ տեղ կերթան զբեթէ նոյն ատենաբանութիւնն ընելու, բայց տեղւոյն և պարագային համեմատ յաւելումներ և զեղչումներ և ուրիշ փոփոխութիւններ կ'ընեն։

Ազգ. Մասնաժողովը պարտի յառաջ տանել ընդարձակ թղթակցութիւն, միշտ տեղեկութիւն ստանալ պայքարի վրայ, և նայիլ որ կուսակցութիւնն իւր բոլոր զօրութեամբ կռուի այն տեղերն որ վէճի ներքեւ են, ինչպէս զօրապետ մը կ'ամրացունէ իւր բանակին տկար կողմը։ Նաեւ երկրին ամեն կողմերուն հետ շարունակ հաղորդակցիլ պէտք է հեռագրով, և աշխատիլ հակառակորդներէ ծածուկ պահել ռազմագիտական հնարներ և խորհուրդներ, ուստի և հարկ կ'ըլլայ գործածել գաղտնի լեզու, խորհրդաւոր նշաններ կամ բառեր։

Ազգ. Մասնաժողովոյ մէկ շատ փափուկ և դժուար պարտականութիւնն է որոշել թէ ո՛ւր զնելու և ո՛ւր գործածելու է զօրութիւնները զորս ունի իւր տրամադրութեան ներքեւ։ Պատերազմի դաշտ կ'ըլլան կասկածելի տեղեր։ Ցաճախ ամբաստանութիւն կ'ըլլայ Մասնաժողովոյ դէմ թէ չգիտցաւ այս կամ այն նահանգին մէջ ըստ արժանւոյն պաշտպանել կուսակցութեան շահերը, թէ յումպէտս վատնեց կուսակցութեան դրամներն այս և այն տեղական ընտրելեաց ընտրութիւնն յաջողցնելու համար։ Ամէն Ընտրական Մասնաժողով կ'անկնկալէ այսպիսի քննադատութիւն, ուստի և չլքանիր, մանաւանդ երբ յաղթութիւն կ'ստացուի, Մասնաժողովը դժուարութիւն չկըեր ապացուցանելու թէ ամեն միջոց լաւագոյն կերպով գործածուեցաւ։

Ազգային Ընտրական Մասնաժողովներն ո՞ւստի կ'առնուն դրամն զոր ծախք կ'ընեն։ Այս հարցման որոշ պատասխան չկրնար տրուիլ առանց որոշելու թէ ինչ տեսակ ազգային Մասնաժողով մ'է որ կը գործէ։ Եր ժամանակ երբ գրեթէ յայտնապէս դրամ կը հաւաքուէր կառավարութեան պաշտօնատարներէ, երբ հաւաքիչը կը կենար իւրաքանչիւր պաշտօնատարի քով ամսավճարի օրն, և ամսականէն մաս մը կ'առնուր կուսակցութեան շահերը պաշտպանելու համար։ Սակայն այժմ իրերը փոխուած են, և պաշտօնատարք կուտան որչափ որ կ'ուզեն իբրեւ կամաւոր հանգանակութիւն։ Նախագահ Քլիվլէնտ խիղճ ըրած չէ ղրկել հազար թալեր Ռամկավարական Ազգային Մասնաժողովոյ։ Կ'ըսուի թէ հանգուցեալ Էտուարտս Բիէրբոնդ 20,000 թալեր տուաւ իբրեւ պայքարի դրամ այն կուսակցութեան որ ըրաւ զնա դեսպան յԱնգլիա։ Վստահելի աղբիւրներէ լուր ելաւ նախորդ ընտրութեան ատեն թէ մեծանուն մարդասիրին, Մր. Բիդըր Քուբըրի որդին, Էտուարտ Քուբըր, և սորա քեռայր և Նիւ Եորքի այժմու քաղաքապետ Մր. Հիւիթ 100 հազարական թալեր տուին Մր. Քլիվլէնտի ընտրութիւնն յաջողցնելու։

Ընդհանրապէս ազգային Ընտրական Մասնաժողովներու անդամոց մէջ կան մեծափարթամ անձեր, որ գէթ կանխիկ կը հատուցանեն դրամ առօրեայ ծախուց համար, և յետոյ կ'առնուն փոխ տրուած դրամն երբ ուրիշ աղբիւրներէ հասոյթներ գան։

Ընտրական պայքարներու մեծածախս մէկ ծախքն կ'ըլլայ հանրային գումարումներու և թափօրներու։ Մեծ թափօր մը որ կ'ըլլայ ջահերով, ընտրական իւրաքանչիւր շրջանակի կը պատճառէ 500 թալերի ծախք, կամ բոլոր Նիւ-Եորքի 12,000էն մինչեւ 20,000 թալեր։ Նուագածուներու խումբերը, դրօշները, ջահերն, հրախաղութիւններն, համազգեստներն, ասոնց բոլորը կ'ըլլան դրամով, և յաճախ հարկ կ'ըլլայ դրամ տալ մարդերէ ոմանց որ մասնակից կ'ըլլան թափօրներուն։ Կ'ըսուի թէ երիտասարդներ կան որ ամեն թափօրի մէջ կը մտնեն, գիշեր մը Ռամկավարականաց, ուրիշ գիշեր մ'ալ Հանրապետականաց հետ։ Նիւ-Եորքի մէջ հանրային մեծ գումարում մը (meeting) կ'ըլլայ 3—4000 թալեր ծախքով։ Այս ծախքը կ'երթայ սրահի վարձու, նուագածուաց, զարդարանքի, ատենաբաններու, ծանուցմանց ևն ևն։ Չէմպէրլէյն Էվինս այս քաղաքին մէջ ընտրական ծախքերու վրայ գրած գրքին մէջ հաշիւ կ'ընէ թէ բաց ի ընտրելեաց անձնական ծախքերէն միջին հաշուով տարին 700,000 թալեր ծախք կ'ըլլայ։ Գաղտնիք չէ թէ այժմու քաղաքապետը Մր. Հիւիթ իւր բոլոր ամսականները (20,000 թալեր) տալէն զատ 4000 թալեր ևս իւր քսակէն տուաւ իւր կուսակցութեան շահերը պաշտպանելու, և Մր. Թիլտընի պայքարի ատեն տուաւ 40,000 թալեր։

Ո՛չ մի Ազգ. Ընտրական Մասնաժողով հրատարակած է իւր հաշիւները մանրամասնութեամբ։ Բոլոր Նահանգաց ծախքերն ի հաշիւ առնլով կրնայ ըսուիլ թէ Նախագահի ընտրութեան պայքար մը կ'արժէ այս երկրին իբր 20,000,000 թալեր, չորս միլիոն անգլ. ոսկի։

* * *

ԱԶԴ

Պոլսոյ առաջնակարգ ուսուցչաց մին՝ որ նշանաւոր հանդիսացած իւր տասնամեայ պաշտօնավարութեան մէջ, որոշած է ի գաւառս պաշտօնավարել. կը դասախօսէ հայերէն, ֆրանսերէն, պատմութիւն, աշխարհագրութիւն և թուաբանութիւն։ Իւր ամուսին ևս յանձն կ'առնու այցելութեամբ աղջկանց վարժարանին մէջ դասախօսել հայ֊ֆրանս. ձեռարուեստ և ձեռագիտութիւն։ Փափաքողք մեծամեծ վճարներու կ'օգտին այն առթէն։ Դիմել յԱզգ. Պատրիարքարան Ուսումնական Խորհրդոյ քարտուղար Փափազեան Նշան Էֆէնտիին մինչեւ յառաջիկայ օգոստոս 1։ 1923 4—5

ՏՕՔԹԷՕՐ

Օ ՆՆԻԿ ԳԱԲԱՄԱՃԵԱՆ որ կը դարմանէ մասնաւորապէս ներքին, (ջղային, կուրծքի, ստամոքսի ևն.) մորթային և կանանց հիւանդութիւնները, պատրաստ է ամեն օր հիւանդներ ընդունիլ Եէնի-Գաբու Ալ-Պօյաճըլար փողոց 40 թիւ իւր տան մէջ. և այժմ ի դիւրութիւն իւր հեռաբնակ յաճախորդաց որոշած է գտնուիլ ամեն երկուշաբթի, չորեքշաբթի և շաբաթ օրեր ժամն 8էն 10, Պահճէ-Գաբու, Ջալըքեան Պօղոս Էֆ.ի դեղարանը։

Ջրի խորհրդակցութիւնք կը կատարուին ամեն հինգշաբթի իւր բնակարանը ժամը 6էն 10։ 1989 2—7

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՂՋԿԱՆՑ
ՑԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Վարժարանիս յառաջիկայ շրջանը կ'ըսկսի 1888, սեպտ. 2/14ին։ Դպրոցական լեզուն է Անգլիերէն։ Ուզողին կ'ուսուցուի նաև Գաղղիերէն, Հայերէն, Յունարէն, Թուրքերէն և Բուլկարերէն։ Ուսման ընթացքը կը պարունակէ գիտութեան այլեւայլ ճիւղերը։

Աւելի և լիակատար տեղեկութեան համար պէտք է նամակաւ դիմել առ Միս Համլին, թիւ 5, Ամերիկան-խան, Կ. Պոլիս։

1993 1—10

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ԴՊՐՈՑ
Ի
ՊԱՅՊՐԼ — ՀԱՈՒԶ, Կ. ՊՈԼԻՍ

Հաստատութեանս նպատակն է բաւական ընդարձա՛կ կերպիւ ուսում աւանդել ուսանողաց, որ կը փափաքին դասատու կամ վաճառական լինել։

Ուսմանց յայտագրին մէջ կարեւոր փոփոխութիւններ եղած են։ Դպրոցի ընթացքը բաժնուած է երկու մաս, նախապատրաստական և ուսումնական։ Նախապատրաստական ընթացքը ունի երկու, իսկ ուսումնականը չորս տարի։

Դպրոցս ունի կարող դասատուաց ընտիր խումբ մը։

Մանաւանդ դժ պիտի տրուի Հայերէն, Գաղղիերէն, Թուրքերէն և Անգլիերէն լեզուաց։

Ցաջորդ տարեշրջանը պիտի սկսի Գշ. օր, Սեպտ. 4 ըստ Եւրոպայեաց։

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ. Նախապատրաստականք կը վճարեն մէկ մէճիտ ամիսը, բարձրագոյն կարգերու աշակերտք՝ 30 դահեկան։

Մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել առ Վերապատուելի Տր. Կրին, Տընօրէն Դպրոցին, կամ առ Մեծ. Ցովհաննէս Աղա Գոնտայեան ի Պայպըլ—Հաուզ։

1992 1—10

ԱԺԱՆ ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ

Երկասիրեալ՝ ԵՂԻԱԶԱՐ ՄՈՒՐԱՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Քննուած եւ խիստ ճոխացած Լարուսի ընթացքին վրայ
Գին 3 ½ Ղրուշ

ՀԱՄԱՌՕՏ
ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
Ա. Մ. ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ
ՔՆՆՈՒԱԾ ԵՒ ՍՐԲԱԳՐՈՒԱԾ
ԻՆՆԵՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Գին 2 Ղրուշ 1910

ԵՂԻՇԷ ՎՐԴ. ԴՈՒՐԵԱՆ
ԲԱՌԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ
ԿԱՄ ՈՒԹ ՄԱՍՈՒՆՔ ԲԱՆԻ
ՀԱՅԵՐԷՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ
Վաւերացեալ յԱզգ. Ուսումն. Խորհրդէն.
Կը ծախուի ամեն գրավաճառաց քով
1819 ԳԻՆ 60 ՓԱՐԱՅ 4—20

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ Ի ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս Ժ. րդ տարեշրջանը կ'սկսի յառաջիկայ սեպտ. 11 ըստ Լատ. Գշ. օր։

Տարեկան թոշակն է 13 ոսկի օսմ. վճարելի հետեւեալ կերպիւ.

5 ոսկի Ա. շրջանին սկիզբն
5 » Բ. » »
3 » Գ. » »

Ոչ մի աշակերտ կրնայ մնալ վարժարանիս մէջ այն ժամանա՛կէն աւելի որոյ համար վճարած է կանխաւ։

Վարժարանս, իւր ներկայ պայմաններուն տակ կարելի եղած բոլոր կարգադրութիւնները չպիտի խնայէ ապահովելու համար աշակերտաց առողջութիւնն, բարեկեցութիւնն եւ իմացական ու բարոյական զարգացումն։

Տնօրէն
20 յուլիս 1888 Ճ. Ի. ՓԻՐՍ
Պարտիզակ 1913 3—3

ՏՕՔԹԷՕՐ Վ. ՕՐՄԱՆԵԱՆ
ԲԺՇԿԱՊԵՏ ԱԶԳ. Ս. Փ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Պատիւ ունի ծանուցանել թէ իւր բընակութիւնը փոխադրած է Օրթագիւղ Թաշ Ներտիվէն Էրմէնի Քիլիսէ փողոց թիւ 32, ուր ամեն օր առաւօտեան եւ երեկոյեան ժամերուն պատրաստ է հիւանդ ընդունիլ եւ հիւանդաց տուներն այցելել։

Սակայն ըստ առաջնոյն պիտի գտնուի դարձեալ ամեն օր ի Բերա իւր նախկին հասցէն Ըթըր փողոց թիւ 1, երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը կէս օրէն առաջ, իսկ երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը կէս օրէն վերջ։

Ինչպէս նաեւ ամեն օր բացի կիւրակէէ կէս օրէն անմիջապէս վերջ պիտի գտնուի Պոլիս Պահճէ Գաբու թիւ 18 Մէրհամէթճեան դեղարանն։

Իսկ Ղալաթիոյ կողմի համար, պէտք է դիմել կամուրջին մօտ Մատէլլայի դեղարանը։ 1644 31—40

ՍԳՈՏԻ ՄՈՐԻԻ ՁԿԱՆ ՕՇԱՐԱԿ

Նաբոլի, 5 յուլիս

Պարոնայք Սգոդ և Պօուն,

Ստացած լինելով Սգոդի օշարակէն, տուի զայն աւշային տըղայոց և խոյլային հիւանդութեամբք վարակեալ մանկանց, առանց ուրիշ դեղ յանձնարարելու։ Քանի մը ամիս յետոյ վերստին տեսնելով այս պզտիկ հիւանդներն, այնքան լաւ վիճակի մէջ տեսայ զանոնք որ համոզուեցայ Սգոդի օշարակին բուժական իրական յատկութեան։ Անկից ի վեր յաճախ կը գործածեմ զայն մանկանց հիւանդութեանց համար և միշտ գոհ կը մնամ։

ԲՐՈՖ. ՏՈՄԷՆԻՔ ՖՐԱՆՔՕ
1691 Մասնագէտ մանկանց հիւանդութեանց

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ Թաճնիյէ խտարէսի հասըլաթընտան փիրուխթ օլունաճագ էլլի պին քիլօ ինճէ քէբէկին պէհէր գըյէսի սէքիզ բարայա Թալիպի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսԹօսը բուժինին պիրինճի բազար իրԹէսի կիւնիւ գարարը գաԹիսի վիրիլէճէկինտէն վէ իր Թէսի կիւնիւ տախի խիւզուէ պէչ զամը գապուլ իտիլէճէկի ճիհէԹլէ, իԹասընա Թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաԹը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

28 Թէմուզ 1888 2006
Նօ. 20 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Եէրլի խմալի սէյյահ վէ պէյյազ վագԹա եիրմի պին քիլօ, պէհէր քիլօսը եիրմի տէօրԹ ղուրուշ։

Հատտէքեարի Իզմիր քէօսէլէսի իւչ պին քիլօ, պէհէր քիլօսը օն ալԹը ղուրուշ։

ԳիԹուն եաղլը Սպարթա վէ Պուլտուր վէ Սիմավ սախԹիյանը օն իքի պին իւչ եիւզ ատէտ, պէհէր քիլօսը օն եէտի ղուրուշ։

Եաըրմ եաղլը Սպարթա, Պուլտուր վէ Սիմավ սախԹիյանը օն իւչ պին տէօրԹ եիւզ էլլի ատէտ, պէհէր քիլօսը օն սէքիզ ղուրուշ։

Նիզամիյէ սարրաճխանէ անպարը իլէ Պէյգօզ գալէվըրախանէսինէ միւպայէա օլունմագ իւզրէ մէվգըի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուբագգամ տէօրԹ գալէմ վագԹա վէ սաիրէ ֆիյաԹը մուբագգամալէրի իլէ Թալիպլէրի էօհտէսինտէ օլուպ աղօսԹօսը բուժինին պիրինճի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզքիւր կիւնտէ գարարը գաԹիսի վիրիլէճէկինտէն, իԹասընա վէ իքինճի կիւնիւ եիւզտէ պէչ Թէնզիլինէ Թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաԹը ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

28 Թէմուզ 1888 1965
Նօ. 19 2—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Նիզամիյէ ալԹընճը Նասիրճ Փըրգասընըն իւչ եիւզ տէօրԹ սէնէսի աղօսԹօս իպԹիտասընտա իճալէսի իճրա օլունմագ իւզրէ միւնագասայա գօնըլան էրզագընըն իԹասընա Թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաԹ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

27 Թէմուզ 1888 1964
Նօ. 18 3—3

ՏՕՔԹՕՐ ԱՅԷՐԻ

ՋԷՐՐԻ ՓԷՔԹՕՐԱԼՆ

Տօքթօր Այէրի Ջէրրի փէքթօրալը բաղկացնող նիւթերը թէ յԱմերիկա եւ թէ ի Պոլիս հրատարակուած են, ուստի կրնայ մեր մաղադայէն դեղագիրը առնել։ Բժիշկներն իսկ կը յանձնարարեն այս դեղը հիւանդներու։ Նշանաւոր դեղ ու դարման է հարբուխի, հազի եւ կոկորդի ու կուրծքի հիւանդութեանց։ Բազմաթիւ վտանգաւոր հիւանդութենէ ազատած են սորա միջոցաւ։ Նոր սկսած թոքախտը կը բուժէ եւ յառաջացեալ թոքախտ ունեցողներու նեղութիւնն ամենայնիւ կը մեղմացնէ։ Դեղավաճառք կը ծախեն։ Այէրի Ջէրրի Փէքթօրալը հարցանելու է։ Կեդրոնատեղին է Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունն որ ի Ղալաթիա։

—

Մինասեան եւ ընկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ կը ծախուին Ամերիկայէն նոր եկած ոսկեզօծ իրեր որք գրեթէ ոսկւոյ նման անեղծական են ու գեղեցիկ, ինչպէս են թեւնոցի ու կուրծքի կոճակներ, ժամացոյցի շղթայք կանանց եւ արանց համար, պռօշներ, մանեակներ, օղեր եւ այլն։ Եկած է նաեւ նորկէլի քարիւղի լամբաներ 60 եւ 80 ճրագի լուսով։ Ընտիր կարի մեքենաներ։ Մեքենայով կարելու յարմար կտաւոց մասամփօյներ։ Նորանոր Ամերիկայի գեղեցիկ ժամացոյցներ, եւ այլ ընտանեկան պիտոյից վերաբերեալ բազմատեսակ վաճառք որք չափաւոր գներով կը ծախուին։ 581

ՓԵՆԱՐՈՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ
Ն. ՊՈԼՖԻ ԵՒ ԸՆԿ.
Մարսիլիայէ և [illegible]

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալու յառաջիկայ շոգենաւն է Մէհէլէ որ օգոստոս 8ին Մարսիլիայէն և օգոստոս 15ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Սոդնէ որ պիտի մեկնի օգոստոս 20ին։

[illegible]

Նաւազգեստի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՆՆՈԹԻ ԸՂՓԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլեթ
1606 Մումհանէ փողոց, Թիւ 14

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

HUILE DE FOIE DE MORUE DÉSINFECTÉE de CHEVRIER

ՇԵՎՐԻԷԻ ՄՈՐՈՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ ԶՏՈՒԱԾ

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ, ասպետ Պատուոյ լէգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէճիտիէով, ժամանակաւ Իզապէլ-լա-Գաթոլիք պատուանշանին։

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մորիւ ձկան իւղը խայծղանով զտելով, Պ. Շէվրիէ այդ հեղուկին տուած է ախորժելի համ և հոտ, միանգամայն աւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւններն։

Այս գիւտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ վարձատրութիւններ ստացած է, միտալ և պատուոյ վկայական։

Ամբողջ աշխարհիս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամեն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԽԱՌՆ

Պ. Շէվրիէ իւր գիւտը կատարելագործած է [illegible] Մորիւ ձկան երկաթախառն իւղ մը պատրաստելով։ Հակառակ այս յաւելման, իւղը դիւրաւ կը մարսուի և բնաւ անդութիւն չպատճառեր։ Ասոր նախընտրելի է միւս բոլոր երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի Թոքախտի, Գրոնչիթի, Վատութեան և Խոյլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տկարակազմ անձանց։ 711

Ընդհ. մթերանոց, կեդր. դեղրն. Ն. ԹԷՕՏՕՐԻՏԷՍ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս
Միեւնոյն դեղատան մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԷՎՐԻԷԻ կազդուրիչ ԳՈԳԱՅԻ ԳԻՆԻՆ։

ՖՐԱՆՔՕ–ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆ Ի ՊՈՒՏԱՓԷՍԹ

ՀԱՆԴԵՐՁ ՓՈԽԱԴԱՐՁԱՀԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Արտօնեալ դրամագլուխ	20,000,000
Գանձեալ »	10,000,000
Մահուան արկածից դէմ պահեստի	12,000,000

Արեւելից Տնօրէն. Մ. Էօժէն Բարաբոր
» լիազօր գործակալ և քննիչ. Մ. Նազարէթ Եազըճեան

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔԱՑ ԳՈՐԾԱԿԱԼՔ

Տեարք Պալըօղեան և Պալըքճեան Զմիւռնիա. Գասպարեան և Տամլամայեան Ատանա. Գ. և Ս. Սեթեան Հալէպ. Բ. Շէրէֆէտտին և Տէրունեան Ատալիա և Սպարթա. Սիմէօն Տէյիրմէնճի օղլու Բօնեա, ևն ևն։

Ֆրանքօ-Հունգարական կենաց անանուն ընկերութիւնը խիստ դիւրամատչելի պայմաններով մահուան դէմ ապահովութիւններ կ'ընդունի, նոյնպէս փոքր տղայոց և աղջկանց ի չափահասութեան վճարելի պայմանաւ։

Անձերդ կը համարինք ըսել թէ ամէն ընտանեաց և զաւակաց տէր անձանց իբր նուիրական պարտականութիւն մ'է տարեկան փոքրիկ զոհողութեամբ մը իւր կեանքն և իւր զաւակաց ապագան ապահովել. կամ ի ծերութեան օրերու և կամ յետ մահու իւր սիրելի կինն և զաւակունքը, աղքատութեան սոսկալի ճիրաններէն հեռի պահելու համար ուստի արգոյ հասարակութեան լուրջ ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք Ֆրանքօ-Հունգարական ընկերութեան շահաւէտ պայմաններուն և միճակահանութեան մասնաւոր տեսակներուն որ մէն մի տարի Պուտափէշթի մէջ ի ներկայութեան կայսերական պաշտօնէից տեղի կունենան, մէն մի շահող թիւ 100 անգլիական ոսկի շահելու պայմանաւ։

Աւելի ընդարձակ և կարեւոր տեղեկութիւններ ստանալու համար պէտք է դիմել առ վարչութիւն։ Ամեն լեզուէ յայտարարութիւնք ձրի կը տրուին։

Գոհունակութեամբ կը ծանուցանեմք յարգոյ հասարակութեան թէ, ընկերութեանս 1885 յունվար 1էն մինչ 1886 տարւոյն յունվար 1ի ընդհանուր գործողութեանց հաշուեցուցակին, (վաւերացեալ Աւստրիոյ–Հունգարական կառավարութեան կողմէն) պահեստի գումարին վրայ 2 միլիոն փրանքի պատկառելի գումարի մը յաւելում գոյացած է, որով անցեալ տարւոյն 10 միլիոն պահեստի գումարը ներկայիս 12 միլիոն է։ 654

ԱՐԻՒՆԸ ԿԵԱՆՔ Է

ԱՐԵԱՆ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՈՒՄ Ի ՁԵՌՆ

ROB LECHAUXի, ԽՈՏԵՐՈՒ ՀԻՒԹՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Բուսական ազդու եւ անքաղդատելի մաքրիչ դեղ։

Գրէսոնի եւ կարմիր Սարսապարիլի խառնելով խտաւոր նիւթերով

Բուսական արտադրութիւն, առանց սնդիկի, շաքրով կեդրոնացեալ մանաւոր գործիքներու մէջ։ ՌՕԲ ԼԸՇՕՆ, բոլոր երկաթախառն ջրերէն եւ Մորիւ ձկան իւղէն աւելի ազդեցիկ, ոյժ եւ գոյն կուտայ տկար տղայոց եւ անարիւն կանանց, կը կազդուրէ ապաքինողներն եւ ծերունիները. կը զօրացնէ, կը վերանորոգէ արիւնը, եւ բնական կամ ստացական բոլոր անմաքրութիւնները ջնջելով, շուտով կը բուժէ «Վէրքերը, եաքերը, մորթի հիւանդութիւնները, կապոյտ հազը, ջղարգելութիւնը, ծաղածութիւնը, կաթին աւրուիլը» եւ այլն։

Կեղծիքէն զգուշանալու համար ամեն շիշերու վրայ փնտռել ՒԻՆԻՕՆ ՏԸ ՖԱԲՐԻՔԱՆԻ երաշխաւորութեան կնիքն եւ այս ստորագրութիւնը Lechaux

ՁՐԻԱԲԱՐ կը ղրկուի կարի հետաքրքրական տետրակ մը (35րդ տպագրութիւն) ՌՕԲ ԼԸՇՕի միջոցաւ ԱՐԵԱՆ ՎԵՐԱՆՈՐՈԳՄԱՆ վրայ։

Պորտօ, դեղարան Մարիօ Լըշօ, Սէնդ-Քաթէրին փողոց, 164, Պորտօ։

Նոյն դեղատան մէջ. ԲՈՄԱՏ ԱՆԴԻ-ՏԱՐԴՈՒԽՕԶ ԼԸՇՕ Մորթի հիւանդութեանց բուժման համար։

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են Փիւչիւքեան եղբարք, Բերա եւ Պոլիս. Քասսըքեան, 13, Պահճէ Գափու. Պ. Վ. Մանիձիանօ եւ ընկ. 14 Սուլթան Համամ։ ի Բերա Քանչուք եղբարք, Մեծ փողոց, 247. Ն. Թէօտորիտէս, Մեծ փողոց, 244. Լոժէն Տէլլասուտա, Մեծ փողոց, 318։ 1696

Յ. ՍԵՐՈՎԲԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ ԲՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԻԼԻԱ

Կ'ընդունին ամեն տեսակ արտածութեան եւ ներածութեան ապրանաց յանձնարարութիւններ որք կը գործադրուին շահաւէտ կերպով եւ նպաստաւոր պայմաններով. հասցէ O. Séropian & Cie Marseille. հեռագրոց համար, Séropian Marseille. 1834

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

SOUTH BRITISH AND NATIONAL ՍԱՈՒԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՆԵՇԸՆԸԼ

Ստորագրեալ դրամագլուխ	4,000,000	Անգլ. ոսկի
Պահեստի »	500,000	» »
1873էն ի վեր վճռւ. կորուստք	2,500,000	» »

GLASGOW & LONDON ԿԼԱՍԿՕՒ ԷՆՏ ԼԸՆՏԸՆ

Դրամագլուխ 300,000 Անգլիական ոսկի

Թուրքիոյ համար ընդհանուր գործակալք ՀՕՖՄԱՆ ՆԻԼԲՈՐԹ եւ ԸՆԿ.
(1880) Պոլիս, Սուլթան Համամ, Սայտէ խան, Թիւ 13, 14, 15

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԴԵՂՕՐԷԻՑ

Ժ. ԱԼԷՔԵԱՆ

ՄԱՏԱԿԱՐԱՐ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԾՈՎԱՅԻՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ

Երկու տարիէ ի վեր վաճառատունս փոխադրած եմ Եէնի Ճամիէն Պահճէ Գաբու Ճէլալ պէյ Խանի առ՝ Թիւ 2 մթերանոցը։ Սոյն միջոցին մէջ վաճառատունս իւր դասակարգին մէջ առաջին կարգի եւ ամենաճոխ վաճառատուն մը ըլլալու համար ամեն ջանք եւ զոհողութիւն չեմ խնայած։ Դիմողք խիստ գոհ պիտի մնան վաճառաց մաքրութենէն եւ գներու չափաւորութենէն։ Կը գտնուի Գաղղիոյ, Անգղիոյ եւ Գերմանիոյ հռչակաւոր տանց դեղօրայք, մեծ քանակութեամբ Լօմպարտայի եւ Բելժիքէի սուլֆաթ տը քինին, Նորվեկիոյ զուտ ձկան իւղ, Գաղղիական եւ Անգղիական պատրաստ դեղօրայք (Spècialité), վարժարանաց համար քիմիական գործիքներ, որք իրենց տեսակին շատութեամբ բոլոր Պոլսոյ մէջ գտնուածները կը գերազանցեն, ոսկերիչներու եւ կալվանօբլասթիկի համար պէտք եղած գործիքներ եւ դեղեր, Բոհեմիոյ համբաւաւոր տանց [illegible], Պորտոյի եւ Մալակայի գինիներ, մեծ քանակութեամբ եւրոպական հանքային ջուրեր, ծովլիկներու համար նիւթեր եւ անթիմօան, վիրաբուժական քաւչուքի վերաբերեալ ամեն տեսակ գործիք, դեղարանաց մէջ գործածելի ամանք, պարապ շիշեր որք մեծ քանակութեամբ կը ծախուին, հականեխական (Anticeptique)ի միթօտով պատրաստուած Լիսթէրի բամպակներ, եւ նոյն եւայլն։

Ամեն կողմէ յանձնարարութիւնք կ'ընդունուին եւ ուզուածը կը ղրկուի։ Մեծ հոգ եւ խնամք կը տարուի հեռաւոր տեղեր երթալիք ապրանաց պետեղման, ինչպէս յաճախորդք փորձով տեսած են։

Վաճառատանս մէջ կը գտնուի Եւրոպայէն յատկապէս բերուած ծառոց պատուաստի համար պատրաստ խիժ (մաճուն) որ մեծ ծառայութիւն կ'ընծայէ պարտիզպանաց եւ պարտիզատիրոց։ 1669

ԳԱՐԵՋՈՒՐ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՍՏԻՆՖԷԼՏ (ԿՐԱՑ)

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԱՆԶՈՒԳԱԿԱՆ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆ

Ընդհանուր կեդրոնատեղի
Մ. ՄՈՐԻՋԻՕ ՖՐԱՆԳԼ
Վոյվոտա, Վիդալիս խան, Ղալաթիա, Էլքին խանի քով

ՍՏԻՆՖԷԼՏի գործարանն, որ կը գտնուի ԿՐԱՑ քաղաքին մէջ (Ստիրիա), առաջնակարգ հաստատութիւն մ'է 1852ին հիմնեալ, եւ Աւստրեւհունգարիոյ միւս գարեջրի գործարանաց արտադրման մէջ առաջին տեղը կը բռնէ։

Ստինֆէլտի գործարանն 1887ին արտահանած է 45,000 հարիւրալիտր։ 1684

Հ. ԼԱՆԺ

24, [illegible])
32, [illegible]) Ղալաթիա

ԵՐԿԱԹԵԱՅ ՄԱՆՐ ԳՈՐԾԻՔ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ԳՈՐԾԻՆԵՐ
(Պղնձէ, ձուլածոյ և թիթեղէ երկաթէ)

ԽՈՀԱՆՈՑԻ ՉՄԻՆԵՆԵՐ
ԲԷԴՐՈԼՈՎ, ՏԱՔՑՈՂ, ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐ

ՊԱՐՏԷԶԻ ԿԱՀԵՐ
Ոռոգութեան գործիներ, Աւազանի շատրուաններ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԵՒ ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ
ԴԱՆԱԿՆԵՐ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ ՄԵՔԵՆԱՅՔ
Տատանոցք-Կշռորդք-Ցորենի կշռորդ

Հայելաւոր պահարան
Սառցարան
Քրէմիէռ
Օ տը սէլցի գործիք
Վէռնիք և Ներկ

ԾՈՐԱԿՆԵՐ ԿԱՐՏ–ՌՕՖԵՐ

ԵՐԿԱԹԵՂԷՆՔ ՇԻՆՈՒԱԾՆԵՐՈՒ

Մառանի նիւթեր
Գինւոյ մամուլներ
Լոգարան
Տուշ

ՋՐՀԱՆՔ ԴԻՒՐԱՏԱՐ ՀՐՇԷՋ ԳՈՐԾԻՔ

ՔՐԻՍԹՈՖԼԷ ՈՍԿԵՐՁԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ 676

ԿԱՏԱՐԵԱԼ ԲՈՒԺՈՒՄՆ ՄՈՐԹԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

ՆՈՐԱՀՆԱՐ ԴԵՂԱՀԱՏ ԵՒ ԲՈՄԱՏ

ՊԱՏՐԱՍՏԵԱԼ ԴԵՂԱԳՈՐԾ ՖԷԼԻՔՍ ԹԷՐՃՄԱՆԵԱՆԷ
Վաւերացեալ Արքունի Բժշկական Ճեմարանէն

Յետ բազմամեայ գործածութեան ստուգուած է թէ այս անզուգական դեղերը միմիայն դարման են մորթի հիւանդութեանց։ Բօմատին և դեղահատից փոխադարձ գործածութիւնը հիմնովին կը բուժէ [illegible], մանասըլ, թեւերուն տակ, յօդուածներուն վրայ և մարմնոյն այլ մասանց վրայ պատահած եարը և ընդհանուր [illegible], ի բաց առեալ դաղղիական ախտը։ Հմուտ եւ անուանի բժիշկք մրցասէր գործածութեամբ հաստատեցին անմիջական ազդեցութիւնն եւ արքունի բժշկական կաճառը զայն ի նկատ առնելով արտօնից վաճառումն մասնաւոր հրամանագրաւ։

Կը վաճառի Պաղը Ապլի ճատտէսի, Պօլսոյ դեղարանատան կից Ֆէլիքս Թէրճմանեանի դեղարանը։ Կեդրոնատեղին է ի Պահճէ Գափու Գասպարեան էֆ. դեղօրէից մթերանոցն և ի Կալաթա Վոյվոտայի զինուորական Լէֆաքի դեղարանն ինչպէս նաև ամեն գլխաւոր դեղարաններն։ 1853 16—26

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱԶԴ

Կը զգուշացնենք հասարակութիւնը չը գնել այն տուփերն որք կարմիր թանաքով մը յատուկ ստորագրութիւնը չեն կրեր, զի այնպիսիք կեղծ են։ Դեղահատներուն գինն է 20 դահեկան արծաթ, իսկ Բօմատին գինն է 10 դահեկան արծաթ։

ՍԳՈԴԻ ՕՇԱՐԱԿ

(EMULSION SCOTT)

ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ՁՈՒՏ ԻՒՂ
Իբօֆօսֆիթ տը շօվ և սօտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԳՈԴԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եորք

Կաթին չափ ախորժահամ է

Մորիւ ձկան հում իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, իբօֆօսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց ճռզածութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքները կը տանին զայն,

Կը վաճառուի գլխաւոր դեղավաճառաց և դեղագործաց քով։ Գործակատարք են Համմէր և Հիրշէլ, Պոլիս։ 1691

La Compagnie d'Assurences La Mannheim
ET
La Compagnie de Ré-Assurances de Mannheim

Ի ՄԱՆՀԱՅՄ

ԸՆԴԴԷՄ ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՎՏԱՆԳԱՑ

Ամբողջ դրամագլուխ	12,500,000 փրանք
Պահեստի »	2,825,000 փրանք

Կ'ապահովագրուին դրամ, թանկագին մետաղ, արժէթուղթ, գոհարեղէն եւն պարունակող ծրարներ, որք յանձնուած են ամենայն թղթատարական վարչութեանց կամ փոխադրութեան ընկերութեանց։

Վերոյիշեալ ապահովագրութիւնք կը կատարուին La Mannheim Cº d'Assurances et la Cie de Ré-Assurances de Mannheim ընկերութեանց կողմէ՝ որք ի միասին ունին 30,500,000 Փրանք։

Կ'ապահովագրուին շոգենաւով, երկաթուղիով առագաստանաւով փոխադրուած ապրանքներ։

Գիները շատ չափաւոր են և պայմանները շատ ազատ։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել առ

Տ. ԼԸՊԷ ԵՒ ՎԻԳԴՈՐ ՈՐԴԻ
1132 Ընդհանուր Գործակատարք ի Կ. Պոլիս [illegible]

ՎԱՆ ՀՈՒԴԷՆԻ ՁՈՒՏ ՔԱՔԱՕՆ

Ընդհանրապէս ճանչցուած է քաքաօներուն ամենէն ախորժահամն և լաւագոյնը։

Ի նկատ առնլով իւր ընտիր տեսակը, ՎԱՆ ՀՈՒԴԷՆԻ ՁՈՒՏ ՔԱՔԱՕՆ, թէպէտ ըստ երեւոյթին աւելի սուղ, իրօք աւելի աժան քան այսօրինակ ուրիշ պատրաստութիւններ, այնպէս որ ՎԱՆ ՀՈՒԴԷՆԻ ՁՈՒՏ ՔԱՔԱՕի մէկ բաժակը՝ բաժակ մը թէյէ կամ խահուէէ աւելի չարժեր. այլ որովհետեւ այս քաքաօն գերազանցապէս սննդարար և դիւրամարս ըմպելի մ'է, իւր ծախսն իրօք շատ աւելի նուազ է։

Կը գտնուի մեծ դեղավաճառաց, նպարավաճառաց և անուշարարաց քով, թիթեղեայ տուփերու մէջ ½, ¼ և ⅛ քիլոկրամ։ 1806

ՇԻՆՈՒԹԵԱՆ ՓԱՅՏԻ ՏԱԽՏԱԿՆԵՐ

Զանազան չափերով եւ տեսակներով

Պ. ԷՄ. ՎԷՆՇՏԷՅՆ ԵՒ ՈՐԴԻՈՑ ՍՂՈՑԱՐԱՆՆԵՆ
ի Խէրսոն (Ռուսիա)

Մեր փայտերն, ինչպէս Ռուսիոյ հիւսիսակողմէն եկած ամեն փայտերը, շատ գերազանց են Կալաթի և Անատոլուի փայտերէն, ու շատ աւելի աժան։

Որոշ պայմաններով գնմանց համար դիմել փայտի մթերանոցի վաճառողին։

Քալաֆաթ Եէրի, Թիւ 148

Անորոշ պայմաններով գնմանց համար դիմել առ գրասենեակն Եմմանուէլ Վէնշտէյն և որդւոց տան, [illegible] Կ. Պոլիս

19—25 1827 **Մումհանէ Թիւ 80** Մ. ՇՐԱՅԴԸՐ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1686

1888 ՅՈՒՆԻՍ 2 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ

Վոսփորէն էջնող շոգենաւներ

11 — Արնավ. Գուրուչ. ՕրԹագ. Պէշիք.
11 — Եէնիմ. Մէզ. Պէցիւք. Թար. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. ՕրԹ. ՊէշիքԹաշ
12 — Վ.անիք. Չէնկէլ. Պէյլէր. Գուզկ. Գապաթ.
11 20 Պէյգ. Բաշպ. Չուպ. Գանլըճ. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Չէնկէլ. Պէյ. Գուզ.
12 — Եէնիմ. Մէզպ. Պէցիւքտ. Թարպ. Եէնիք. ՍԹէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. ՕրԹ. ՊէշիքԹաշ
12 45 Ռ. Ա. Գավագ Մէզպ. Պէօյտ. Թարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ.
1 — Եէնիմ. Մէզարպ. Պէցիւքտէրէ Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. ՕրԹա. Պէշիք.
2 — Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյ. Թարպ. Եէնիք. ՍԹէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. ՕրԹ. ՊէշիքԹաշ
2 30 Պէցիւք. Թարպ. Պէյգ. Բաշպ. Չուպուգ. Գանլը. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անի. Չէնկ. Պէյլէր. Գուզկ. Խւսկիւտար
3 — Եէնիմ. Մէզպ. Պէօյիւքտ. Թարպ. Եէնիք. ՍԹէն. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. ՕրԹ. Պէշիք.
4 — Մէզարպ. Պէցիւք. Պէյգօզ. Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Պէշիք.
4 15 Եէնիմ. Մէզպ. Պէցիւք. Թարպ. Եէնիք. ՍԹէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. ՕրԹ. ՊէշիքԹաշ
5 45 Եէնիմ. Մէզարպ. Պէցիւքտ. Թար. Եէնիք. ՍԹէն. Միրկ. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուր. ՕրԹ. ՊէշիքԹաշ
7 — Եէնիմ Մէզարպ, Պէցիւք. Թարապ. Պէյգ. Բաշպ. Եէնիք. Միրկ. Գանլըճ. Ռ. Ա. Հիսար Գանտի. Արնավ. Չէնկէլ. Պէյլ. ՕրԹ. Գուզկ. Պէշիք. Խւսկ.
7 45 Ա. Գավ. Մէզարպ. Պէյիւք. Թարապ. Եէնիք. Միրկէօն Ռ. Հիսար Արնավուտգ. Գուրուչ. ՕրԹագ. Պէշիկ.
9 — Պէօյ. Թար. Պէյգօզ Բաշպ. Չուպուգլը Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խւսկ.
9 — Եէնիմ. Մէզ. Պէցիւք. Թար. Եէնիք. ՍԹէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվա. Գուրուչ. ՕրԹ. Պէշիք.
10 — Մէզարպուրնու. Պէցիւք. Թարապ. Եէնիք. Միրկ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնավ. Գուրուչ. ՕրԹագ. Պէշիք.
10 30 Եէնիմ. Մէզպ. Պէցիւքտ. Թարպ. Եէնիք. ՍԹէն. Պօյաճ. Ռ. Հիսար Պէպէք Արնվ. Գուրուչ. ՕրԹ. ՊէշիքԹաշ
10 45 Մէզպ. Պէօյնք. Թարպ. Պէյգօզ Բաշպ. Չուպ. Գանլ. Ա. Հիսար Գանտ. Վ.անիք. Չէնկ. Պէյլ. Գուզկ. Խւսկ.
11 — Մէզպ. Պէօյտ. Թարպ. Միրկ. Արնվ. Պէշիք.

Կամուրջէն ելնող շոգենաւներ

12 — Պէշիք. ՕրԹ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէցիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
1 — Պէշիք. ՕրԹ. Գուր. Արնվ. Ռ. Հիսար Պօյաճ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյ. Մէզպ. Եէնիմ.
1 45 Խւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վ.անիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգօզ Թարպ. Պէօյ. Մէզպ.
2 — Պէշիք. ՕրԹագ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. ՍԹէնիա Եէնիք. Թարպ. Պէցիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
2 — Գապաթ. Խւսկ. Պէշիք. Գուզկ. ՕրԹ. Պէյ. Չէնկէլք. Արնավ. Գանտ. Ա. և Ռ. Հիսար Գանլըճ. Միրկ. Եէնիք. Բաշպ. Պէյգ. Թարապ. Պէցիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
3 15 Պէշիք. ՕրԹ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէօյք. Մէզպ. Եէնմ.
4 15 Պէշիք. ՕրԹ. Գուրուչ. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. Միրկ. ՍԹէն. Եէնիք. Թրպ. Պէցիւք. Մէզպ. Եէնիմ.
4 — Խւսկ. Գուզկ. Պէյլ. Չէնկ. Վ.անիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգօզ Թարպ. Տէօյիւքտ. Մէզպ.
5 40 Գապ. Պէշիք. ՕրԹագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Պէյգ. Թարպ. Պէօյ. Մէզարպ. Ռ. և Ա. Գավագ
6 20 Պէշիք. ՕրԹ. Արնվ. Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէցիւքտ. Մէզպ. Եէնիմ.
7 — Պէշիք. Խւսկ. Գուզկունճ. ՕրԹագ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Արնավ. Գանտլ. Ա. և Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թարպ. Պէցիւքտ.
8 30 Պէշիք. ՕրԹ. Գուր. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէն. Թար. Պէօ. Մէզ. Եէնիմ.
9 15 Պէշիք. ՕրԹ. Գուր. Արնվ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկ. Եէնիք. Թար. Պէօյք. Մէզպ.
10 — Գապ. Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկ. Վ.ան. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպուգլը Բաշպ. Պէյգ. Թար. Մէզ. Ռ. և Ա. Գավագ.
10 15 Պէշիք. ՕրԹագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Պօյաճ. ՍԹէն. Եէնիք. Թարապ. Պէցիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
11 — Պէշիք. ՕրԹագ. Գուրուչ. Արնավ. Պէպէք Ռ. Հիսար Միրկէօն Եէնիք. Թարապ. Պէօյիւք. Մէզարպ. Եէնիմ.
11 — Գուզկ. Պէյլէր. Չէնկէլ. Վ.անիք. Գանտ. Ա. Հիսար Գանլըճ. Չուպ. Բաշպ. Պէյգ.
11 30 Պէշիք. Գուզկ. ՕրԹ. Պէյլէր. Չէնկ. Վ.ան.
12 — Պէշիք. ՕրԹ. Գուրուչ. Արնվ.